БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

# Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 19 (8241) | 1957 оной январиин 23, среда | Сэн 20 мүнгэн

## К. Е. Ворошиловай КНР ошохо тухай

Хитадай Правительственна делегациин Советскэ Союзда байха үедэ, КНР-эй правительственна делегацие толгойлогшо нүхэр Чжоу Энь-лай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловта Хитадай Арадай Республикын Түрүүлэгшэ нүхэр Мао Цзэдунай эльгээһэн бэшэгые январиин 8-да дамжуулан үгөө:

*Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр К. Е. ВОРОШИЛОВТА*

Хүндэтэ нүхэр К. Е. Ворошилов!

Хүндэтэ нүхэр Түрүүлэгшэ, манай орондо айлшалжа ерэхые Хитадай Арадай Республикын, хитад арадай зүгһөө Таниие урихыемни зүбшөөгыт.

Танай айлшаар ерэлгэ хоёр ороноймнай хоорондохи нягта һайн харилсаа холбооe болон агууехэ хани барисаае саашадань бэхижүүлхэ, хүгжөөхэ хэрэгтэ туһалха гэжэ би ехээр этигэнэб.

Та энээниие зүбшөөхэ байгаа һаа, манайда хэды багта ерэхэдэтнай таатай байхаб гэжэ мэдээсэхыетнай гуйнаб.

Би, бүхы хитад арад Танай ерэхые ехэ баяртайгаар хүлеэнэбди.

Таниие ехээр хүндэлжэ байһанаа элишэлэн мэдүүлхыемни зүбшөөгыт.

**МАО ЦЗЭ-ДУН,**
**Хитадай Арадай Республикын Түрүүлэгшэ.**

1957 оной январиин 6.

Нүхэр Мао Цзэ-дунай бэшэгтэ нүхэр Ворошилов доро дурсагдаһан харюу эльгээгээ:

*Хитадай Арадай Республикын Түрүүлэгшэ нүхэр МАО ЦЗЭ-ДУНДА*

Хүндэтэ нүхэр Мао Цзэ-дун!

Хитадай Арадай Республикада ошохо тухай Танай хани ёһоной уряалай түлөө Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй Президиумэй зүгһөө, өөрынгөө зүгһөө Танда үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт. Танай уряалые баяртайгаар хүлеэн абаад, танда таарамжатай байха һаань 1957 оной апрелиин 15-һаа майн 5 хүрэтэр ахадүү Хитадай Арадай Республикада ошохоор бэлэн байнаб.

Үнэн зүрхэнһөө амаршалагша

**К. ВОРОШИЛОВ,**
**СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ**

1957 оной январиин 18. (ТАСС).

## ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин Сталинабадта ерэбэ

СТАЛИНАБАД, январиин 19. (ТАСС). ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Николай Александрович Булганиние Таджикистанай столициинхид мүнөөдэр нютагай сагаар 18 часта угтаба. 1956 ондо хлопок тарилгада амжалта туйлаһанайнгаа түлөө шагнагдаһан Таджикистанда Ленинэй орден барюулхын тулада нүхэр Н. А. Булганин эндэ ерээ.

Һайндэрэйхеэр гоёон шэмэглэгдэһэн аэродром дээрэ городой олон түмэн ажалшад сугларaa. Угтагшадай дунда хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үсэгэлдэр дүүрэһэн республиканска съездын делегадууд, промышленностиин түрүүшүүл, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Социалистическэ Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэгшэд — хлопок ургуулгын мастернууд, республикын бүхы районуудай түлөөлэгшэд, ахадүү республиканууднаа ерэһэн айлшад байлсаба.

Таджикска ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр М. Рахматов, Таджикистанай КП-гэй ЦК-гэй секретарьнууд нүхэд П. С. Обносов, А. Имамов, Н. Зарипова, Казахска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Д. А. Кунаев, Киргизскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. С. Суеркулов, Туркменскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. Ч. Чарыев, Армянска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр А. К. Шекоян, Азербайджанай Хүдөө ажахын министр нүхэр Г. А. Сеидов, Таджикска ССР-эй министрнүүд, СССР-эй, Таджикска ССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд нүхэр Н. А. Булганиниие угтахын тулада аэродром дээрэ ерээ.

Н. А. Булганинай самолёдһоо гарахадань, сугларагшад нэрьесэ альга ташажа, тэрэниие амаршалаа. Удаань нүхэр Булганиние замдань угтажа ошоһон Таджикистанай КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Т. Ульджабаев, Таджикска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. Додхудоев, мүн Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр С. К. Камалов самолёдһоо гарана.

Нүхэр Н. А. Булганин Таджикистанай болон бусад республикануудай партийна, советскэ органуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй гар гараа барилсажа мэндэшэлэлсээд, хүндэлэлэй харуулай урдуур ябажа гарана. Хүүгэд айлшадта сэсэгүүдые барюулна.

Нүхэр Н. А. Булганин микрофоной дэргэдэ ерэжэ, сугларагшадта хандан тобшо үгэ хэлээ. Үгэ хэлэжэ байхадань альга ташалга, «Ура» хашхаралдаан болоо. Тиигээд Н. А. Булганин город ороо. Аэродромһоо город хүртэрхи бүхы замдань ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшые столицын ажалшад халуунаар амаршалаа.

Үдэшэнь нүхэр Н. А. Булганин Таджикска С. Айниин нэрэмжэтэ оперо ба баледэй гүрэнэй театрта орожо, Таджикска «Дилчьбар» гэжэ баледые хараа. Зал соо олоороо сугларһан хүн зон нүхэр Н. А. Булганинай ерэхэдэ, удаан альга ташалгаар угтаа.

## *А. И. Микоян Ашхабадта ерэбэ*

АШХАБАД, январиин 20. (ТАСС). Хлопок ургуулха талаар 1956 ондо амжалта туйлаһанайнгаа түлөө Туркменскэ республика Ленинэй орденоор шагнагдаа. КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян энэ шангыень барюулхаяа Туркменистанай столицада мүнөөдэр ерээ.

Ашхабадай аэропортдо олон мянган зон сугларба. Туркменскэ ССР-эй Верховно Соведэй үглөөдэр нээгдэхээ байһан баярай сессидэ ерэһэн депутадууд, хлопок ургуулдаг суута хүнүүд, ахадүү республиканууднаа ерэһэн айлшад эндэ байгаа. Туркменскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Б. Овезов, Туркменистанай КП-гэй ЦК-гэй секретарьнууд нүхэд Ф. А. Гришаенков, Н. Дурдыева, Р. А. Чарыев, партиин Ашхабадай горкомой нэгэдэхи секретарь А. Тайлиев, Ашхабадай горсоведэй түрүүлэгшэ Т. Атаев болон бусад хүнүүд нүхэр А. И. Микояниие угтахаяа ерэбэ.

А. И. Микоянай самолёдһоо гарахадань, сугларагшад нэрьесэ альгаа ташан угтаба. Туркменистанай КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь С. Бабаев, Туркменистанай Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ А. Сарыев гэгшэд А. И. Микоянтай Москваһаа ерэлсээ.

Хүүгэд айлшадта баглаа сэсэгүүдые барюулаа. Нүхэр Микоян сугларагшадта хандан, тобшохон үгэ хэлээ.

Һүүлээрнь нүхэр Микоян задагай машинада һуужа, город оробо. Туркмениин столицын ажалшад үнэн зүрхэнһөө амаршалан, нүхэр Микояниие угтаһан байна.

# Омско областьдо, Алтайн хизаарта Ленинэй орденууд барюулагдаба

ОМСК, январиин 19. (ТАСС). Омско областьдо Ленинэй орден барюулгада зорюулагдан КПСС-эй обкомой болон ажалшадай депутадуудай областной Соведэй баярай нэгэдэмэл заседани Молотовско районой Культурын байшан соо энэ үдэшэ болоо. Колхозууд, совхозууд болон МТС-үүдэй, промышленна предприятинуудай, барилганууд болон транспортын түрүүшүүл ордон соо сугларaa.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Секретарь нүхэр Л. И. Брежнев үгэ хэлээ.

## *Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэһөө*

Хүндэтэ нүхэд!

Омско областиин Ленинэй орденоор шагнагдаад, тэрэнээ абаһантайнь дашарамдуулан, энэ баярай суглаан дээрэ байлсахадаа таанадтай хамта угаа ехээр баясажа байнаб. **(Альга ташалга).**

Шэнэ ба боро газар элдүүрилхэ хэрэгтэ элитэ ехэ туйлалтатай байһанайнь, ороохо таряа ехээр ургуулһанайнь, 1956 ондо гүрэндэ 110 миллион пүүд таряа тушааха уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө Омско областиие СССР-эй Верховно Соведэй Президиум Ленинэй орденоор шагнаа.

Энэ үндэр дээдэ хайрада хүртэһэнтэйтнай дашарамдуулан таанадые, областиин бүхы ажалшадые Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй зүгһөө үнэн зүрхэнһөө амаршалхыемни зүбшөөгыт. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Шэнэ ба боро газар элдүүрилгэдэ, ороохо таряа элбэгээр ургуулгада габьяатай байһанайнь түлөө Советскэ правительство олон нүхэдтэ Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгоо, Советскэ Союзай орденууд болон медальнуудаар олон хүниие шагнаа. Омско областиин ажалшадта гайхамшагта үдэр болоһон энэ үдэрөөр дашарамдуулан, эдэ бүхы нүхэдтэ халуун амаршалга хүргэхыемни, һайниие хүсэхыемни зүбшөөгыт. **(Альга ташалга).**

Нүхэдүүд! Һаяхан дүүрээд байһан 1956 ондо советскэ арад баясамаар һайн үрэ дүнгүүдые туйлаа. Үнгэрһэн жэлдэ манай алдарта Коммунистическэ партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тулада советскэ арад баатарлиг зоригтойгоор ажаллаа.

Үнгэрһэн жэлдэ манай Эхэ ороной экономико болон культура саашадаа хүгжэн дэбжээ. Промышленность гол түсэбүүдээ дүүргээд, техническэ дэбжэлтын, түрүү технологи үйлэдбэридэ хэрэглэхэ талаар гайхамшагта амжалтануудые туйлаа. Социалистическэ хүдөө ажахы эрид ехээр хүгжэжэ байна. Хүдөө ажахые шэнэ техникээр саашадань хангаха, колхозууд болон совхозуудые эмхидхэлэй ажахын талаар бэхижүүлхэ, хүдөөгэй ажалшадай материальна урма хэшээлые дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахые түсэблэхэ шэнэ гурим хэрэглэхэ талаар парти, правительствын абаһан ехэ хэмжээнүүд, колхознигуудай, совхозууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй шэн зоригто ажал хүдэлмэри һайн үрэ дүн үгөө.

Нүхэдүүд! Манай алдарта Коммунистическэ партиин үзэл суртал тэмсэлдэ болон ажалдаа баатарлиг габьяа туйлаха хэрэгтэ советскэ арадые хододоо зоригжуулдаг байгаа. Агууехэ үзэл сурталнууд олониитын угаа ехэ эдэбхи хэшээлые болон зохёон байгуулхы түгэлдэр эршэ зоригыень үүсхэн бадаруулдаг байна.

Сибириин, Казахстанай, Уралай болон Волга шадарай районуудта 28—30 миллион гектар шэнэ ба боро газар элдүүрилхэ зорилго партиин Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын һаяшаг табиһаниинь мэдээжэ. Энэ хадаа сэсэн мэргэн, бүхы арад зондо тон ойлгосотой шиидхэбэри байһан туладаа советскэ хүнүүдэй зүгһөө халуунаар дэмжэгдэжэ, бүгэдэарадай хэрэг болоһон байгаа.

Колхознигууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдһөө гадна, промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд энэ бүгэдэарадай хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Советскэ алдарта интеллигенци, хамагай түрүүндэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, эрдэмтэд энэ зорилго амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ аһан шадалаараа туһалһан байна.

Манай гайхамшагта залуушуул, тэрэниие ударидагша — Комсомол ехэ баясхаланда хүртөө. Залуушуул баатарлиг зоригтойгоор ажаллажа, шэнэ газар элдүүрилхын түлөө манай арадай тэмсэлэй түүхэдэ алдарта хуудаһа нээгээ. Комсомол хадаа Коммунистическэ партиин үүсхэлтэй, үнэн сэхэ ба эрхим туһалагша байһанаа үшөө дахин харуулаа, тиигэжэ Ленинэй гурбадахи орденоор шагнагдаха ёһоороол шагнагдаа. **(Альга ташалга).**

Ниитын эдэ бүхы хүсэнүүдые Коммунистическэ парти нэгэдүүлэн жагсаагаад, гүрэн түрын ехэ зорилго шиидхэлгэдэ тэдэниие зоригжуулаа. Гурбан жэлэй турша соо 35,5 миллион гектар шэнэ ба боро газар элдүүрилэгдээ. Тиигэжэ партиин табиһан зорилго эрхимээр дүүргэгдээ. **(Альга ташалга).** Нүхэдүүд, энэ талмай хадаа Европын 9 гүрэнэй—Франциин, Италиин, Баруун Германиин, Австриин, Бельгиин, Даниин, Голландиин, Испаниин болон Швециин ороохото культуранудай тарилгын талмайн хамтын хэмжээнһээ ехэ юм. **(Альга ташалга).**

Нүхэдүүд! Һүүлэй жэлнүүдтэ Омско областной партийна организаци болон советскэ органууд ехэ хүдэлмэри хээ. Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар партиин табиһан зорилгонуудые дүүргэлгэдэ областиингоо олониитые тэдэнэр элсүүлжэ шадаа. Орон дотор ороохо таряа элбэгээр абадаг болохо зорилго шиидхэлгэдэ ехэ туһа нэмэри оруулһаараа областиин партийна организаци, бүхы ажалшад омогорхохо эрхэтэй байна. Областиин колхозууд болон совхозууд түрүүшынгээ хараануудые үлүүлэн дүүргэжэ, 1 миллион үлүүтэй гектар шэнэ газар элдүүрилһэнэй ашаар тарилгынгаа талмайе 40 шахуу процентээр нэмээгээ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд шэнэ ехэхэн амжалта туйлаба. Тэдэнэр оролдосотойгоор ажаллажа, һайн ургаса абаа, таряа хуряалгые урда урдынхидаа орходоо бүри эмхитэйгээр үнгэргөө. 1953 онойхидо орходоо хоёр дахин ехэ ороохо таряа хуряажа абаа. Сибириин болон Казахстанай шэнэ газар элдүүрилдэг областьнуудай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо, Омско область гүрэндэ 110 миллион пүүд талха таряа тушааха гэһэн ехэ уялга абаад, Эхэ оронойнгоо үмэнэ үгэһэн энэ большевистскэ үгэдөө нэрэтэй солотойгоор хүрэбэ. **(Нэрьемэ альга ташалга).** Гүрэн хадаа областиин колхозууд болон совхозуудһаа 1954 онойхидо орходоо 43 миллион пүүдээр ехэ, 1953 онойхидо орходоо гурба үлүү дахинһаа ехэ таряа, гол түлэб Сибириин шэниисэ абаһан байна.

Таряа нилээд элбэгээр ургуулжа абалга областиин колхозууд болон совхозуудай экономикые дэбжээнэ, тэдэнэй ниитын ажахые бэхижүүлнэ, колхозуудай боро бодолой ба мүнгэн доходые дээшэлүүлнэ, колхознигуудай материальна ажана байдалые саашадань һайжаруулна.

Нүхэдүүд, гайхамшагта илалта туйлагдаһаниинь арсашагүй! Энэ хадаа ойрын жэлнүүдтэ 11 миллиард пүүд ороохо таряа ургуулан абаха тухай партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө манай арадай тэмсэлдэ горьтойхон туһа нэмэри болоно. Танай амжалтанууд советскэ бүхы хүнүүдые баясуулна. Таанадта, Сибириин таряашадта алдар соло! **(Нэрьемэ удаан альга ташалга).**

Нүхэдүүд! Энэ хизаарай урдань ямар байһые һанажа үзөө гээшэ һаа, хүдөө ажахыда, промышленностиие хүгжөөлгэдэ болон культурна байгуулалтада Омско областиин ажалшадай туйлаһан амжалтанууд бүришье ехэ болоно.

Советскэ засагай тогтоһоной һүүлээрхи түрүүшын жэлнүүдтэ Владимир Ильич иигэжэ ехэ шаналалтайгаар хэлээ һэн:

«РСФСР-эй карта хараад үзыт. Вологдаһаа хойгуурхи, Ростов-на-Дону ба Саратовһаа зүүн-урдуурхи, Оренбургһаа болон Омскһоо урдуурхи, Томскһоо хойгуурхи хизааргүй уужам тала дайда дээрэ хэдэн олон культурна гүрэнүүд багтажа болохо байгаа. Эдэ бүхы дайда барга бүдүүлиг зэрлиг шахуу, ёһотойл зэрлигшье гэхээр байдалтай юм».

Советскэ засагай тогтоһонһоо хойшо Сибириин байгаалиин баялиг яһала ашаглагдана. Олон шахтанууд болон руднигууд нээгдэнхэй. Домнанууд, машина бүтээлгын томо заводууд болон фабриканууд баригданхай. Би үсэгэлдэр танай хэдэн заводуудта хүрөөб. Тэдэ Москва, Ленинград гэхэ зэргын манай ороной индустриальна томо центрнүүдэй предприятинуудһаа юугээрээшье дутанагүй. Тэдэндэ хэдэн мянган хүдэлмэришэд болон албахаагшад ажаллана. Сибириин городуудта хэдэн зуун техникумүүд, олохон дээдэ һургуулинууд, научно-шэнжэлэлгын институдууд нээгдэжэ, хүдэлмэришэд, таряашад болон интеллигенциин үрэ хүүгэдэй эрдэмдэ һураха үргэн зам нээжэ үгөө. Гансахан Омско областиин һуралсалай газарнуудта 250 гаран мянган хүн һурана.

Манай Эхэ ороной энэ гайхамшагта хизаарай угаа ехээр хубилһые мүнөө бултадаа мэдэнэбди. Сибириин уужам ехэ тала дайда хүгжэнги промышленностьтай, мүнөө үеын техникээр хангагдаһан социалистическэ томо хүдөө ажахытай үнэхөөрөөл культурна областьнууд оршодог. Энэнь юунһээ элирнэб гэхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ Сибириин колхозууд болон совхозуудай полинууд дээрэ 200 мянган трактор, 70 мянга үлүүтэй комбайнууд хүдэлөө.

Мүнөө Омско область манай ороной экономическа томо ба культурна район болоо. Областиин промышленна предприятинууд үнгэрэгшэ жэлдэ бүхыдөө 6 миллиард шахуу түхэригэй продукци гаргаа. Энэ гайхамшагта хизаар хараһаар байтарнай хубилжа байна. Манай алдарта Эхэ ороной баялигые болон хүсэ шадалые улам арьбадхадаг газарнууд олон боложо байна. Нүхэдүүд, эдэ бүгэдэ советскэ хүнүүдэй, бодото баатарнуудай ба шэнэ ажабайдал зохёогшодой гараар хэгдээ. Энэ хадаа советскэ засагай тогтоһонһоо хойшо, оройдоол 39 жэлэй турша соо хэгдээ.

Түүхэтэ богонихон үе соо Советскэ Союзай иимэ ехэ амжалта туйлаһаниинь капиталистическэ байгуулалтада орходоо социалистическэ байгуулалтын булюу һайн байһые гэршэлэн харуулна.

Арадууд улам бүри олоороо эмхидэн нэгэдэжэ социализмын туг доро тэмсэл хэнэ. Эб найрамдалай болон социализмын хэрэгые Советскэ Союзтай хамта хамгаалжа байһан арадай демократиин оронууд, Агууехэ Хитадай Арадай Республика ажахын болон культурна байгуулалтадаа гайхамшагта амжалтануудые туйлаа. Социалистическэ байгуулалтын хэрэгтэ нэгэн адли зорилготой байлгада, марксизм-ленинизмдэ үнэн сэхэ байлгада, мүн эб найрамдалай болон социалистическэ хүгжэлтын түлөө хамтын тэмсэлдэ социалистическэ гүрэнүүдэй агууехэ хани нэгэдэл үндэһэлнэ.

Социалистическэ гүрэнүүдэй хани барисаан үдэр ерэхэ тудам урган бэхижэнэ. Советскэ Союзай ба Хитадай Арадай Республикын правительственна делегацинуудай хоорондо болоһон хэлсээн Москвада үсэгэлдэр дүүрэбэ. Энэ хэлсээн совет болон хитад арадуудай агууехэ ба эбдэршэгүй хани барисаае бүхы дэлхэйн үмэнэ харуулба. **(Альга ташалга).**

Социалистическэ гүрэнүүдэй туйлалтанууд империализмын колониальна системын задаран уналгые түргэдхэхэ байна. Тиимэһээ империалистнар мэгдэнэ, сошордоно. Эгээл иимэһээ уласхоорондын хархис хүсэнүүд социализмда, социалистическэ оронуудта коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ дурагүйгөөр хандадаг байна. Тэдэнэр хоро шараа бусалхадаа эб найрамдалда дуратай арадуудай амгалан ажалые һаатуулха гэжэ эрмэлзэдэг. Гүрэнүүдэй хоорондо улам үргэнөөр дэлгэржэ байһан уласхоорондын харилсаа холбооe һуларуулха гэжэ тэдэнэр али болохоор һэдэнэ. Империалистнууд колониальна дарлалта дахяад һэргээхые эрмэлзэн, египет арадта добтолон орожо, тэдэндэ үзэгдөөгүй ехэ хохидол, гасалан зоболон тохёолдуулаа. Гэбэшье, мүнөөнэй үе сагта ямаршье һэдэлгэнүүд колониальна системые һандаран уналгаһаа абаржа шадахагүй байна. Сэрэгэй энэ уршагта үйлэ хэрэгэй гутамшагаар буруу һүрэһэниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Египет арад, араб Зүүн зүгэй бүхы арадууд национальна сүлөөрэлгын ба бэеэ даанхай байдалай туг доро бүри нягтаар эмхидэн жагсаа, тиихэдэ англо-французска колонизаторнууд тэндэ шоо шобто харуулаа. Дунда ба Дүтын Зүүн зүгтэ буруутаһан ханинарайнгаа һууриие эзэлхэ гэжэ американска империалистнууд мүнөө һанаашалга гаргана. Энэ зорилгоор «Эйзенхаурэй—Даллесай доктрина» гэдэг бии болоо. Зүгөөр, «Бүтэхэгүйл юумын түлөө хии оролдолго гарганат» гэһэн мэдээжэ оньһон үгөөр тэдэндэ харюусажа болохо байна. **(Зал соо шэмээтэй болоно, альга ташана).**

Колониализм заатагүй хосорон һалахал! Хосорон һалажа байһан юумэндэ юуншье туһалхагүйл!

Уласхоорондын хархис хүсэнүүд социалистическэ гүрэнүүдтэ эсэргүү добтолго сэхээр хэхэ гэжэ һүүлэй үедэ оролдодог болоо. Уласхоорондын хархис хара хүсэнүүд революцида харша үймөө Венгридэ үүдхээ. Тиихэдээ, Венгридэ арадай засагые унагаагаад, ажалшадайнь социалистическэ туйлалтануудые усадхаха, тэндэ фашистска засаг түрэ байгуулжа, Европодо дайнай шэнэ гуламта бии болгохо зорилго тэдэ хара хүсэнүүд урдаа табидаг байгаа. Иимэ харата зорилгоор империалистнуудай хэһэн аашань мүн лэ гутамшаг муухайгаар буруу һүрөө. Венгер арад хүдэлмэришэн-таряашанай революционно правительствынгаа болон Венгриин хүдэлмэришэнэй социалистическэ партиин хүтэлбэреэр, Советскэ Союзай туһаламжа абалсан, революцида харша хүсэнүүдые богонихон саг соо бута сохин усадхаа.

Нүхэдүүд! Манай советскэ социалистическэ гүрэн эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй түгэлдэр түшэг тулгуури болоно; эб найрамдалые бэхижүүлгэ манай гүрэнэй гадаадын политикын эгээл арюун зорилго хододоо болодог. Сэрэгэй али бүхы гутамшаг аашануудые бидэнэр шууд буруушаадаг байнабди. Бидэндэ бусадай газар хэрэггүй. Социализм байгуулха замаар урагшаа дабшаха бүхы юумэ манайда бии. Ехээр хүгжэнги индустри манайда бии, гайхамшагта колхозно байгуулалта манайда бии. Советскэ арадай эбдэршэгүй бата нэгэдэл, СССР-эй бүхы арадуудай ахадүүгэй хани барисаан, хүдэлмэришэн ангиин болон колхозно таряашадай түгэлдэр холбоо барисаан манайда бии. Бүхы хаалта бэрхэшээлнүүдые дабуулан манай арадые ленинскэ замаар шадамараар хүтэлжэ ябадаг, агууехэ тэмсэлдэ хатуужаһан коммунистнуудай парти манайда бии. **(Альга ташалга).**

Нүхэдүүд! Манай орон шэнэ 1957 ондо—Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 40 жэлэй ойн гүйсэхэ жэлдэ оробо. Энэ гайхамшагта үдэрые эрхимээр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөн хаа хаанагүй улам үргэнөөр дэлгэржэ байна.

1956 ондо хүдөө ажахын талаар танай областиин туйлаһан амжалтануудые ёһотойгоор лэ сэгнэхэ зуураа, бидэнэр һайрхаха, бардамлаха ёһогүйбди. Юуб гэхэдэ, колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэридэ бэрхэшээлнүүд тохёолдоно, дутуунуудшье бии, тэдэниие дабаха хэрэгтэй байна.

КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленум ехэ асуудалнуудые шиидхээ, арадай ажахые хүтэлбэрилгэ шууд һайжаруулха зорилго табяа. Партиин Центральна Комитедэй болон ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Хандалга һаяхан толилогдоо. Тэрээн соо тон шухала зорилгонууд колхозуудай, совхозуудай болон хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ табигдаһан байна.

Областиин колхозууд болон совхозуудай арга боломжонуудые хамагай түрүүндэ ороохо **таряа** элбэгээр абаха талаар саашадаа хүсэдөөр ашаглаха шухала. Танайда шэнэ ба боро газар саашадаа элдүүрилхэ бүхы арга боломжо бии. Хүдөө ажахын бүхы культуранудай ургасые дээшэлүүлхэ гээшэ гол шухала зорилго болоно.

Байра дээрэнь ерэжэ, эндэхи байдалтай танилсахада областиин олон колхозууд болон совхозуудта ороохото культуранудай ургаса үшөөл багаар абтана гэжэ харагдана. Ушарынь ургаса ехээр абадаг болоходо шиидхэхы удхашанартай агротехническэ заабаринуудые эбдэдэг ябадалые манайда үшөө тэсэдэг байна. Түрүү колхозуудай туйлаһанда хүрэтэр ургаса дээшэлүүлээд байгаа һаа, область ороохо таряа абалгые нилээд ехэ болгожо шадаха. Газарай хүрьһэ элдүүрилхэ мальцевска системэ хэрэглэлгэдэ анхарал бүри ехээр табидаг болохо хэрэгтэй. Энэ талаар МТС-үүд болон совхозууд ехэ хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй байна.

Малажал саашадань хүгжөөн дэбжээлгэдэ, һү, мяха бүри ехээр абаха хэрэгтэ бүхы партийна организаци, бүхы колхознигууд, совхозууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд тусгаар анхарал хандуулха ёһотой. Малажал хүгжөөлгөөр область дотор горьтой дутуунууд бии.

Малажалай гээгдэлые усадхахын тулада ехэ хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй. Областиин колхозууд болон совхозуудта малажал амжалтатайгаар хүгжөөлгэдэ юун һаад хэнэб гэхэдэ, адуу мал үсхэбэрилхэ түрүү арганууд үшөө һулаар хэрэглэгдэнэ гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Малажалай түрүүшүүлэй ба наукын туйлалтанууд дутамагаар хэрэглэгдэнэ.

Мүнөө областиин колхозууд болон совхозууд ороохо таряа абалгаар горьтой амжалта туйлаад байхадаа малажалай гээгдэлые зайсуулха бүхы арга боломжотой болобо.

Областиин колхозууд болон совхозууд үнеэн бүриһөө 1802 килограмм һү һааһан байна. Тиимэһээ таанад энэ талаар яһала һайн дүршэлтэй байнат. Хэрбээ, кукуруза тарижа ургуулха хэрэгтэ анхарал ехээр табижа, тэрээнһээ силос ехээр дараад байгаа һаа, үнеэн бүриһөө гурба, гурба мянганһаа дээшэ килограмм һү һаажа шадаха байһантнай сохомтой. Хүдөө ажахын бусад һалбаринуудташье хүсэд ашаглагдаагүй арга боломжонууд олон бии.

Хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ талаар 1957 ониие шиидхэхы хубилалта туйлаха жэл болгохыень партиин Центральна

*(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)*

# Омско областьдо, Алтайн хизаарта Ленинэй орденууд барюулагдаба

*(Үргэлжэлэл)*

Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет хүдөөгэй ажалшадые уряална. Энэ хадаа колхозууд болон совхозуудай экономикые бүри арьбадхаха, колхознигуудай, совхозууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэришэдэй материальна байдалые улам бүри һайжаруулха, хүдөө ажахын продуктнуудые ажалшадай улам ехээр хэрэглэлгые бүри хүсэдөөр хангаха арга олгохо байна.

Орденто Омско областиин ажалшад парти, правительствын уряае халуунаар дэмжэхэ байһаниинь сохомтой. **(Нэрьемэ альга ташалга).** Сибиринхид — даруу зантай, зоригтой, хүсэтэй, ажалша зонууд юм гэжэ бүгэдөөрөө мэдэдэг байна. Тэдэнэр өөһэдынгөө хизаарай нэрэ хүндые хамгаалжа, урдаа табигдажа байһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө эрхимээр тэмсэжэ шадахал.

Нүхэдүүд! Манай арадай аша туһада, манай агуухэ Эхэ ороной аша туһада ажалай шэнэ илалтануудые туйлахыетнай таанадта хүсэхыемни зүбшөөгыт. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Орденто Омско областиин алдарта ажалшад мандаха болтогой! **(Нэрьемэ альга ташалга).**

**Манай** агуухэ социалистическэ Эхэ орон мандаха болтогой! **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Советскэ арадай илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша Коммунистическэ парти мандаха болтогой! **(Нэрьемэ альга ташалга болоно, Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой! Тэрэнэй Центральна Комитет мандаха болтогой!** гэһэн юрөөлнүүд табигдана).

* * *

Шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглаха, ороохо таряа элбэгээр ургуулан абаха талаар Омско областиин ажалшадай элитэ ехэ амжалта туйлажа, 1956 ондо 110 миллион пүүд ороохо таряа гүрэндэ тушааһанай түлөө Омско областиие Ленинэй орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай текстые нүхэр Брежнев уншаа.

Нүхэр Л. И. Брежнев хадаа КПСС-эй Омско обкомой нэгэдэхи секретарь Е. П. Колущинскида, облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. Е. Демиденкодэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй даалгабаряар Ленинэй орден барюулаа.

Областиин ажалшадай зүгһөө КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Колущинский үгэ хэлээ. Ажалыень иимэ үндэрөөр сэгнэһыень нэрэтэй солотойгоор харюулхын, областиин үмэнэ табигдажа байһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада областиин ажалшад хүсэ шадалаа гамнахагүй гэжэ парти, правительствые тэрэ найдуулаа.

Нүхэр Брежнев хэдэн нүхэдтэ Социалистическэ Ажалай Геройн алтан медальнуудые, областиин хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэ Ленинэй орденуудые барюулаа.

Удаань, Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэдэ хүртэһэн хэдэн нүхэд трибунын дэргэдэ хойно хойноһоон ерэжэ, үгэ хэлээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ болон КПСС-эй ЦК-да эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг баярай заседанида хабаадагшад баталан абаа.

***

Энэ үдэр нүхэр Л. И. Брежнев Омский гэжэ совхоздо хүрэһэн байна.

***

БАРНАУЛ, январиин 19. (ТАСС). Ажалшадай депутадуудай хизаарай Соведэй болон КПСС-эй хизаарай комитедэй нэгэдэмэл заседани мүнөөдэр эндэ болобо. Энэ заседани дээрэ Алтайн хизаарта Ленинэй орден барюулагдаа.

КПСС-эй ЦК-гэй секретарь Н. И. Беляев, КПСС-эй крайкомой секретарь К. Г. Пысин, ажалшадай депутадуудай хизаарай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ С. В. Шевченко, колхозууд болон совхозуудай суута ажалшад, механизаторнууд, Алтайда һая ерэһэн ажалшад, партийна, советскэ, профсоюзна, комсомольско организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд президиумдэ һуугаа. **Заседанида** хабаадагшад тэдэниие хани халуунаар угтаһан байна.

С. В. Шевченко богонихон үгэ хэлэһэнэйнгээ һүүлээр баярай заседаниие нээһэн дээрэ тоолоод, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түлөөлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь Н. И. Беляевта үгэ үгэбэ.

## Нүхэр БЕЛЯЕВАЙ хэлэһэн үгэһөө

Хүндэтэ нүхэд!

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй даалгабаряар, хизаарай Соведэй сессиин болон КПСС-эй крайкомой пленумэй нэгэдэмэл энэ заседани дээрэ Алтайн хизаарта Ленинэй орден барюулха ехэ зол намда тудаба. **(Альга ташалга).**

Хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абаха талаар Алтайн хизаар гайхамшагта амжалтануудые туйлаа. Колхознигууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, эрдэмтэд, партийна, советскэ болон ажахын хүдэлмэрилэгшэд, манай алдарта залуушуул эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа, Эхэ орон доторoo хүндэтэй болоожо, хизаараа үндэр дээдэ шанда хүртүүлбэ. Шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглаха хэрэгтэ элитэ ехэ амжалта туйлаһанайнь түлөө, таряа ехээр абадаг болоожо, 1956 ондо 280 миллион пүүд таряа гүрэндэ тушааһанайнь түлөө Алтайн 12 мянга гаран түрүү хүнүүдые СССР-эй Верховно Соведэй Президиум мүн орден, медальнуудаар шагнаа. Элитэ шалгарһан 18 түрүүшүүл Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэдэ хүртөө. **(Альга ташалга).**

Таряа ехээр абаха, хүдөө ажахые эрид хүгжөөхэ талаар ехэ амжалта туйлажа, үндэр дээдэ шанда хүртэһэн таанадые болон таанадаар дамжуулан Алтайн хизаарай бүхы ажалшадые Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй зүгһөө үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалхыем намда зүбшөөгыт. **(Альга ташалга).**

Манай партиин ленинскэ политикые эрид шууд ябуулһанайнгаа, КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлһэнэйнгээ ашаар манай гүрэн 1956 ондо ажал хүдэлмэридөө шэнэ ехэ амжалтануудые туйлаба.

Советскэ оромнай улам бүри хүсэтэй болоо. Экономическашье талаар һайжараа, өөрыгөө хамгаалха хүсэниинь улам ехэ болоо. Мүн арадаймнай ажана тэниглэн байдал һайжараа.

Бүхы советскэ арадтал, хүдөө ажахын ажалшад үнгэрэгшэ жэлые амжалта ехэтэйгээр түгэсхэбэ гэжэ парти болон правительствын һаяхан толилогдоһон Хандалга соо тэмдэглэгдэһэн байгаа. 1956 ондо оромнай хүдөө ажахын продуктнуудые нилээдгүй ехээр абаба.

1955 онтой жэшэбэл, 1 миллиард гаран пүүд таряан 1956 ондо ехэ тушаагдаа. Гансал Российска Федераци 2 миллиард гаран пүүд таряа Эхэ орондоо үгөө. Энэнь 1953 ондо бүхы Советскэ Союз дотор бэлэдхэгдэһэн таряанай хэмжээнтэй адли шахуу байна.

Гол түлэб шэнэ газар лэ элдүүрилһэнэй ашаар иимэ ехэ таряан мүнөө жэл абтаба гээшэ. Богонихон саг соо 35,5 миллион гектар шэнэ, боро газар элдүүрилэгдэжэ, мүнөө тэндэһээ үнэгүйшье, ехэшье таряан абтана.

Хэдэн зуун жэлдэ ойроо хүртэнгүй нэмжыжэ байһан тала, түүхэдэ үзэгдөөгүй ехээр хахалагдаба. Эхэ оронoймнай хэдэн зуу мянган патриодууд, парти болон комсомолой эльгээһэн түрүүшүүл түрүүшын үедэ заатагүй дайралдаха бэрхэшээлнүүдһээ айнгүй, шэнэ газар элдүүрилхэеэ холын нютаг ерэһэн байна. Трактор, комбайн, автомашина болон барилгын материалнуудые тээһэн түмэр замай эшелонууд үдэр һүнигүй эндэ ерэжэл байгаа. Шэнэ ба боро газар элдүүрилхэ хэрэгтэ бүхы советскэ арад туһа хүргэһэн байна. Гурбаншье жэлэй үнгэрөөдүй байхада, Казахстанда, Сибирьтэ, Уралда, Поволжидо, Хойто Кавказда хэдэн зуун шэнэ совхозууд бии болоо. Колхозууд болон совхозуудай газар дайда хэмжээлэшэгүй үргэн болоо. Урдань боро хилганын ургажа байдаг хооһон газарта пэгшэгэр үдхэн таряан ургаа. Шэнэ газар элдүүрилхын түлөө советскэ хүнүүдэй хэһэн ажалынь, мүн гаргаһан гарашань хэдэн дахин ехээр харюулагдаа. Коммунистическэ партиин болон Советскэ Правительствын политикын гүйсэд илаһыень бүхы дэлхэй мүнөө хаража байна. Шэнэ газарһаал улам баян ургаса хуряагдаха байна. Мүн жэл соо бүхы дээрээ 11 миллиард хүрэтэр таряа абадаг болохо гэһэн зургаадахи табанжэлэй даалгабариие болзорһоонь урид дүүргэхын тулада шэнэ газарһаа бүри ехэ таряа абаха ёһотойбди.

Мүн ниитымнай малажал хүгжэжэ байна. 1956 ондо орон дотор 3,8 миллион тонно һүн ехээр абтаа. Мүн орон доторнай хлопок, нооһон болон хүдөө ажахын бусад продуктнууд бүри ехээр абтадаг болобо.

Сибириин болон Алтайн хизаарай ажалшад сэдьхэлээ доһолуулан, хүхюу баяртайнууд эдэ үдэрнүүдтэ ябана.

Хаанта засагай үедэ Сибирь ямар байгааб? Сибириин зон тиихэдэ үгытэй ядуу, харанхы мунхаг байһан юм. Тиихэдэ Сибирь руу хүн зониие сүлэдэг, зоболонто тамын орон байһан юм. Социализмын үедэ үзэгдөөгүйгөөр хубилһан Сибирьтэмнай хүсэтэ. электростанцинуудай галнууд мүнөө яларна, шэрэм болон булад хайлуулагдана, ехэ нүүрһэн абтана. Мүн мүнөө үеын шэнэ элдэб олон машинанууд эндэ бүтээгдэнэ. Нюдэ алдама Сибириин үргэн талада элдэб зүгые шэглэһэн шэнэ түмэр замууд улам бүри олон болоожо байна. Гоё һайхан городуудтай, баян элдин социалистическэ тала дайдатай, гайхамшагта ажалшадтай байһандаа Сибириин зон омогорхоно.

Колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудые саашадань бэхижүүлхэ зорилгоор айхабтар ехэ туһаламжа гүрэнэй үзүүлһэнэй ашаар Сибириин хүдөө ажахын ажалшад, хүдөө ажахын үйлэдбэриин хэмжээе нилээдгүй ехэ болгоо. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада 7 миллион гаран гектар шэнэ ба боро газар Сибирьтэ хахалагдаа. Сибириин колхозууд болон совхозуудай элдүүрилһэн 6,3 миллион гектар шэнэ газарта нёдондо жэлдэ шэниисэ таригдаһан байна. Сибириин ажалшад шэн габьяатайгаар ажаллаһанайнгаа түлөө үндэр дээдэ шанда хүртэбэ. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Алтайн болон Красноярска хизаарнууд, Омско болон Новосибирскэ областьнууд Ленинэй орденоор шагнагдаа. Шэнэ, боро газарые элдүүрилхэ хэрэгтэ элитэ ехэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө, түүхэй эд абаха томохон шэнэ база орон доторoo байгуулһанайнгаа түлөө, таряа нилээдгүй ехээр абадаг болоһонойнгоо түлөө, мүн гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө 1956 ондо амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө тэдэ нютагууд иимэ үндэр шанда хүртөө юм. Сибириин олон мянган түрүү ажалшад орден, медальнуудаар шагнагдаа. Түсгаар шалгарһан зонуудта Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгогдоо.

Алтайн хизаар суута гараа. Манай агуухэ социалистическэ Эхэ ороной аша туһын тулада шэн габьяатайгаар ажаллаһанайнгаа түлөө хизаарай ажалшад бүгэдэ зоной дунда хүндэтэй болоо юм. Шэнэ, боро газар элдүүрилэн ашаглахадаа Алтайн ажалшад бүри суутай болоһон байна.

Хизаарай совхозууд болон колхозууд богонихон турша соо 2500 мянга гаран гектар шэнэ, боро газар элдүүрилэн ашаглажа, таряа тариха талмайгаа нилээд ехээр үргэдхэжэ, хүдэлмэриингөө шанарые һайжаруулаа. Хэрбээ, 1953 ондо бүхы дээрээ 106 миллион пүүд ороoһон, тэрэ тоодо 70 миллион пүүд шэниисэ абтаһан байгаа һаа, 1956 ондо хизаарай колхозууд болон совхозууд бүхы дээрээ 456 миллион пүүд ороoһо, тэрэ тоодо 386 миллион пүүд шэниисэ абаһан байна.

Шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглаһанай һүүлээр, 1953 онойхидоо орходоо 4,3 дахин ехэ ороoһо хизаарай колхозууд болон совхозууд 1956 ондо абаа. Тиихэдэ 5,5 дахин ехэ шэниисэ абтаа.

Шэнэ, боро газар элдүүрилһэнэй ашаар хизаар дотор 280 миллион пүүд таряан, тэрэ тоодо 238,7 миллион пүүд шэниисэ 1956 ондо гүрэндэ тушаагдаһан, худалдагдаһан байна. Энэнь 1953 ондо гүрэндэ худалдагдаһан, тушаагдаһан тарянһаа юһэ дахин ехэ байна.

Хэрбээ 1940 ондо хизаарай колхозуудай мүнгэн олзонь хамта дээрээ 326 миллион түхэриг байгаа һаа, 1953 ондо 598 миллион түхэриг болоһон һаа, 1956 ондо 2,5 миллиард шахуу түхэригтэ хүрэһэн байна. Энэнь 1953 онойхидо орходоо дүрбэ шахуу дахин ехэ. Нүхэд, эдэ бүхы амжалтанууд Сибириин ажалшадай шэн габьяатайгаар ажаллаһанай ашаар туйлагдаа гээшэ. Сибиряк гэжэ үгэ эрэлхэг зоригтой, хүсэтэй гэһэн үгэнүүдтэй адли удхатайгаар хэрэглэгдэдэг болонхой. Урдынхидал адли хүнүүд Сибирьһээ хулжан тэрьедэхэеэ болижо, манай ороной алишье зүгһөө хэдэн зуу мянган хүнүүд мүнөө Сибирьтэ ерэдэг болоо. Тэдэнэр Сибирьтэ ерээд, хүхюу баяртайнууд, зол жаргалтайнууд, алдар суутай болон ажаһууна. **(Альга ташалга).**

Шэнэ, боро газар элдүүрилэн ашаглаха һайн һайхан ажалда, үндэр ехэ ургаса хуряажа, гүрэндөө үгэһэн уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ олон районууд, МТС-үүд, совхозууд болон колхозууд, олон хүнүүд шалгарба. Хүдөө ажахыгаа **хүгжөө**хын түлөө тэмсэһэн Кытмановска район багахан сагай туршада элитэ ехэ амжалтануудые туйлаа. Тус районой партиин райкомой секретаринь — мүнөө Социалистическэ Ажалай Герой болоһон нүхэр Золотухин Федор Федорович юм. Таряа абаха талаар тус район хизаар соогоо гээгдэнги гэжэ 1954 он хүрэтэр тоологдодог байгаа. Таряа таридаг талмайгаа үргэдхэхэ, мүн ургаса ехээр хуряадаг болохо талаар районно организацинууд ехэ хүдэлмэри хээ. 1954—1956 онуудай туршада 27 мянган гектар шэнэ, боро газар район дотор хахалагдаһан байна. 115,9 мянган гектарһаа дунда жэшээгээр 108 пүүд таряан гектар бүриһөө 1956 ондо абтаа. 9.135 мянган пүүд таряан гүрэндэ тушаагдаа. Район гүрэнэйнгөө түсэбые 189,4 процент дүүргээ. **(Альга ташалга).**

Дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэн нүхэр Василенкын хүтэлбэрилдэг Топчихинска МТС мүн лэ ехэ амжалтануудые туйлаа. Тус МТС-эй хүсөөр 9,5 мянган гектар шэнэ, боро газар хахалагдаа. Нүхэр Василенко мүнөө Социалистическэ Ажалай Герой болобо. Тус МТС-эй харьяата колхозуудта 1954 ондо 28 мянган гектар талмайһаа дунда жэшээгээр 117 пүүд таряан гектар бүриһөө абтаһан байгаа. 1956 ондо 35 мянган гектар талмай дээрэ гектар бүриһөө 92 пүүд таряан абтаба. 5 мянган гектар шэнэ газарһаа 125—140 пүүд таряан абтаһан байна.

Хүн зоной һуудаггүй шэнэ газарта хоёр жэлэй саада тээ Кытмановска совхоз байгуулагдаһан байгаа. Директорынь — Социалистическэ Ажалай Герой Николаев Павел Иванович. Тус совхозой эбтэй эетэй коллектив бэрхэшээлнүүдые дабажа, 7600 гектар шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаа. Совхозой таряа таридаг газарынь 1956 ондо 18 мянган гектар болоо. Таряа таригдаһан бүхы талмайһаань дунда жэшээгээр гектар бүриһөө 107 пүүд таряан, шэнэ газарта гектар бүриһөө 120 пүүд таряан абтаһан байна.

Косихинска свёклосовхозой һаалишан, Социалистическэ Ажалай Герой Евдокия Федоровна Бабич союз доторoo суутай болонхой. **(Альга ташалга).** Совхоздо 19 жэл хүдэлхэдөө тэрэ даалгагдаһан үнеэдһээ 1 миллион килограмм һү һааһан байна. Тиихэдээ үнеэн бүриһөө жэлдээ дунда жэшээгээр 4800—5200 килограмм һү һааһан байгаа.

Локтевско районой «Путь Сталина» колхозые хизаар дотор мэдэхэгүй хүн үгы. Гайхамшагта эмхидхэгшэ, колхозно нютагай ёһотой хүтэлбэрилэгшэ Татьяна Изосимовна Ткачева арбан зургаан жэлэй туршада энэ колхозой түрүүлэгшээр хүдэлнэ. Энэ түрүү, гайхамшагта колхоз 1954—1956 оной туршада 1845 гектар шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаа. Гектар бүриһөө 140 пүүд таряа тэрэ колхоз абаа. Нүхэр Ткачева Социалистическэ Ажалай Геройн үндэр дээдэ нэрэзэргэдэ хүртэбэ. **(Альга ташалга.)**

Алтайн алдарта ажалшад, Социалистическэ Ажалай Геройнууд И. Я. Шумаков, Л. Я. Сапунов, Н. Г. Добшик, П. Ф. Лопанова болон бусадай нэрэнүүдые нүхэр Беляев дурдана.

Барнаул болон хизаарай бусад городуудай предприятинууд болон эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд, албахаагшад, һурагшанар хизаарай колхозууд болон совхозуудта айхабтар ехэ туһаламжа үзүүлээ. Колхознигуудтай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэй тэдэнэр сугтаа хүдэлжэ, ургасынь саг соонь хуряалсажа, гүрэндөө үгэһэн уялгануудыень дүүргэлсэһэн байна.

Таряа ехээр абадаг болохоһоо гадна, хизаарай хүдөө ажахын ажалшад сахарна свёкло, мяха, һү, нооһо, үндэгэ болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бүри ехээр абадаг болохо талаар зарим тэды амжалтануудые туйлаа.

61 мянган тонно мяхан, 302 мянган тонно һүн, 4,8 мянган тонно нооһон 1954 ондо бэлэдхэлдэ тушаагдажа, худалдагдадаг байгаа һаа, мүнөө 83 мянган тонно мяхан, 429,2 мянган тонно һүн, 5,9 мянган тонно нооһон тушаагдаһан, худалдагдаһан байна.

1953—1954 онуудай туршада үнеэн бүриһөө 1127 килограмм һүн һаагдаһан, хонин бүхэнһөө 2,1 килограмм нооһон хайшалагдаһан байгаа һаа, мүнөө колхозуудта 1612 килограмм һүн һаагдана гэхэ гү, али энэнь 485 килограммаар ехэ болоо. 2,4 килограмм нооһон хонин бүриһөө мүнөө хайшалагдаа. Алтайн хизаар мүнөө ороoһо, мяха һү болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые орон дотор эгээн ехээр абадаг нютаг болобо гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалга соо тэмдэглэгдэһэн байгаа. Таанад шэн габьяатайгаар ажаллахадаа Эхэ ороноо улам бүри хүсэ ехэтэй болгонот. Хорото ябуулга хэхэ, хүнэй газарта добтолхо дуратай империалистнууд хадаа манай гүрэнэй хүсэнэй нэмэхэдэ абиртан маргана. **(Альга ташалга).**

Советскэ Правительствын саг үргэлжэ амгалан тайбан шэглэлтэй политика ябуулжа байхадань эб найрамдалда, түрүү хэрэгтэ болон социализмда эсэргүү элдэб хорото ябуулгануудые империалистическэ лагерь хэнэ. Амгалан тайбан ажал эрхилжэ, амжалта туйлахадамнай империалистнууд галзуурaлдана. Тэдэнэр бидэнтэй экономическа мүрысөө хэхэеэ айна. Тиимэ мүрысөөндэ бидэнэй заатагүй илаха байһые, эб найрамдалые хүсэгшэ бүхы дэлхэйн хүнүүд социализмда жэл ерэхэ бүри дуратай болоожо байһыень тэдэнэр мэдэнэ. **(Альга ташалга).**

Социализмын лагериие һулаpуулжа, социалистическэ оронуудые бэе бэеһээнь холодуулха гэжэ империалистнууд оролдоно. Венгридэ болоһон хархис үймөөн энээн тухай гэршэлнэ.

Мүн колониальна богоолшолгоһоо һаяхан сүлөөрһэн гү, али сүлөөрхын түлөө тэмсэжэ байһан арадуудта империалистическэ хүсэнүүд галзуу муухайгаар добтолго хэнэ гэжэ уласхоорондын байдал харуулна. Гэбэшье, мүн энэ талаар 1956 ондо империалистнууд бираагүй. Дүтын Зүүн зүгтэ национальна сүлөөрэлгын хүдэлөөе дараха зорилгоор Израиль Франци Англи гурбанай Египедтэ эсэргүүгээр хэһэн добтолгонь эшүүритэ муухайгаар буруу һүрөө.

«Эйзенхауэр — Даллесай доктрина» гэдэг шэнэ түсэбые Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэ бэелүүлхээр хараалан тунхаглагдаһан ушар тус оронуудта урдань ээзрхэжэ байһан колониальна гүрэнүүдые түрижэ, һууриинь эзэлээд, нефтяной болон бусад монополинуудтаа хэтэрхэй ехэ олзо доход оруулхын тулада империалистическэ гүрэнүүдэй эгээн хүсэтэй гүрэн — Америкын Холбоото Штадууд ябуулга хэжэ эхилбэ гэжэ гэршэлнэ.

Империализмын зонхилогшод түүхын ябасые тогтоожо шадахагүй байһаниинь сохомтой. Колониальна системын һандаран унаха ябадалые тэдэнэр тогтоохогүй. Социализмын дэлхэйн системын саашадаа хүгжэн бэхижэхэ агуухэ хэрэгые тэдэнэр байлгахагүй, мүн социалистическэ оронуудай болон хүдэлмэришэнэй партинуудай интернациональна нэгэдэлые таһалха хүсэн тэдээндэ үгы. **(Альга ташалга).**

Һэргымжээ улам шанга болгожо, марксизм-ленинизмын һургаалай үндэһөөр бүхы коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай дунда ябуулагдадаг идеологическа хүдэлмэриие һайжаруулха зорилго мүнөө илангаяа удхашанартай болобо. Империалистнууд дайгаар заналта хэхэһээ, сэрэгэй шэнэ добтолгонуудые болон хорото ябуулгануудые хэхэһээ хэзээшье арсахагүй байна. Тиимэһээнь эб найрамдалда эсэргүү хэгдэһэн һанаашалга, ябуулгануудые саг соонь таажа мэдээд, тэдээндэ хатуу шанга харюу үгэхэ, Советскэ социалистическэ гүрэниие бүхы талаһаань бэхижүүлхэ, манай Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые улам һайжаруулха ажалша олонниитын дунда ойлгууламжын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулжа, Маркс болон Ленинэй эгүүридэ мүнхэ һургаалые тойруулан, коммунизм байгуулха хэрэгтэ арадаа шэнэ амжалтануудта хүтэлдэг Коммунистическэ партиие тойруулан жагсааха зорилго мүнөө табигдаад байна.

Харилсаа холбоо байгуулхые хүсэһэн гүрэн бүхэнтэй Советскэ Союз үнэн сэхээр, абаһан уялгаяа сүм дүүргэн харилсадаг байна. Нэгэдэмэл Нацын Организацида Советскэ Союз хабаадалсажа, энэ организациин ажал хэрэгые бүгэдэниитын эб найрамдалай, уласхоорондын шатаар холбоо байгуулха зорилгонуудта шэглүүлхые оролдоно. Бидэнэр олохон гүрэнүүдтэй, тэрэ тоодо Индитэй, Бирмэтэй, Афганистантай, Индонезитэй, Египедтэй, Сиритэй хүршэ ёһоной, һайн харилсаатай болонхойбди.

Үнгэрэгшэ жэлэй һүүл багаар Японтой дипломатическа харилсаамнай дахин һэргээгдээ. Энэ хадаа манай амгалан тайбан шэглэлтэй политикын ехэ илалта мүн.

Хитадай Арадай Республикатай бидэнэр ехэ барисаатайбди. Мүн социалистическэ бусад гүрэнүүдтэй ахадуу ёһоной нягта холбоотойбди. Энэ барисаа холбоон эб на[…]рамдал хамгаалха эгээн бата, эг[…] бэхи хүсэн гээшэ.

Нүхэд, 1956 оной декабриин һү[…]багаар КПСС-эй ЦК-гэй Плен[…] болоожо, ажахын шухала асууда[…]нууд зүбшэн хэлсэгдээ. Ажах[…] хүтэлбэрилхэ талаар бии байһ[…] дутагдалнууд тон шангаар Пл[…]нум дээрэ шүүмжэлэгдэһэн байга[…]

Хүндэ промышленностиие бүх[…] ехээр хүгжөөһэнэй, техникые […] үргэлжэ һайжаруулһанай ба аж[…]лай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй […] дэһөөр арадай ажахын бүхы һа[…]баринуудые саашадаа хүсэ ехэтэ[…]гээр хүгжөөхэ, хүдөө ажахын […]лэдбэриие эрид дээшэлүүлжэ, […]ветскэ арадай ажабайдалые бол[…] культурна хэмжээень нилээдг[…] һайжаруулха, бүтээн гаргагдаһ[…] продукциин хүн бүхэндэ хүртэсы[…] талаар эгээн хүгжэнги капитали[…]тическэ оронуудые түүхэтэ богон[…]хон саг соо хүсэжэ, урдань гара[…] гэһэн СССР-эй экономичес[…] гол зорилгые шиидхэхын тула[…] ехэ алхам хэхэ гэһэн иимэ гол з[…]рилгонуудые КПСС-эй XX съез[…] зургаадахи табанжэлэй үмэнэ таб[…]һан байна. Зургаадахи табанжэл[…] түсэбые эсэслэн табихадаа эдэ г[…] зорилгонуудта үндэһэлхэ гэжо[…] Пленум дурадхаа.

Саашадаа шэнэ газарнууд[…] элдүүрилэн ашаглажа, мүн үни[…] хахалагдажа байһан газарай ург[…]сые дээшэлүүлһэнэй ашаар тар[…] бүри ехээр саашадаа абадаг бол[…]хо шухала.

Алтайн хизаарай олон колхозу[…] болон совхозуудта хүдөө ажах[…] эрхилхэ талаар бии байһан дута[…]далнууд тухай нүхэр Беляев то[…]тожо хэлэбэ.

Колхозууд болон совхозууд[…] ниитын малажалые түргэн саг со[…] хүгжөөн һайжаруулха хэрэгтэ ила[…]гаяа ехэ анхарал хандуулха шух[…]ла гэжэ нүхэр Беляев тэмдэглээ.

Нүхэд, хэхэ хүдэлмэримнай үш[…] ехэ. Хэршье дээдэ шанда хүрт[…]һаа, дутагдалнууд тухайгаа март[…]жа, бэеэ магтаха хэрэггүй. Бэеэ хэ[…]шье магтаа һаамнай, энэмнай ма[…]най ажал хүдэлмэридэ ямаршье т[…]һа хүргэхэгүй байна. Үндэр дээд[…] шан — Ленинэй ордендо хүртэһ[…]дөө, хүсэһэнөө абабабди гэжэ һ[…]наагаа амаршахагүй, харин ула[…] ехээр зориг орожо, хизаараа са[…]шадань хүгжөөхын түлөө, байгаа[…]лиингаа бүхы баялигуудые һайнаа[…] хэрэглэжэ, арад зонойнгоо аша т[…]һада хэрэглэхын түлөө таанад тэм[…]сэхэ бэзэт гэжэ би этигэнэб. **(Аль[…]га ташалга).**

Иигэжэ амжалта туйлахыетна[…] хүсөөд, Ленинэй орден таанадта б[…]рюулхыемни зүбшөөгыт.

(Указ уншажа, Ленинэй орде[…] барюулна).

Нүхэд! Алтайн хизаар үндэр дэ[…]дэ шанда хүртэбэ гээшэ. Таанадта[…] олон жэл хамта хүдэлһэн би Лени[…]нэй орденоор шагнагдаһантайтна[…] мүн хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэг[…]тээ, гүрэндэ таряа ехээр тушаах[…] хэрэгтээ гайхамшагта амжалтану[…]дые туйлаһантайтнай дашарамду[…]лан үшөө дахин таанадые халу[…]наар амаршалнаб.

Мүнөө хүртэһэн ордентнай Ал[…]тайн хизаарай хүдэлмэришэдэ[…] омогорхол болог! Шэнэ илалтануу[…]та, Советскэ Союзай арадууда[…] һалбаран мандахын түлөө шэнэ ам[…]жалта туйлаха хэрэгтэ энэ орден[…]най таанадые хододоо зоригжуул[…]жа байг! **(Альга ташалга).**

Үнэн сэхээр, хүсэ шадалаа гам[…]нангүйгөөр ажаллажа, үндэр дэ[…]дэ шан — Ленинэй ордендо хүрт[…]һэн Алтайн хизаарай ажалша[…] мандаха болтогой! **(Альга ташал[…]га).**

Социалистическэ Ажалай Герой[…] нэрэзэргэдэ хүртэһэн, мүн шэ[…] габьяата ажалайнгаа түлөө орден[…] медальнуудаар шагнагдаһан Ал[…]тайн хизаарай түрүү ажалшад ман[…]даха болтогой! **(Альга ташалга).**

Коммунизм байгуулха хэрэгтэ ш[…]нэ илалтануудта бидэниие хүтэлэг[…]шэ Советскэ Союзай агуухэ Ком[…]мунистическэ парти мандаха болто[…]гой! **(Альга ташалга).**

***

КПСС-эй крайкомой секретарь К. Г. Пысин харюугай үгэ хэлэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, Советскэ Правительстводо хизаарай бүхы ажалшадай зүгһөө баясхалан хүргэбэ.

Һүүлээрнь Социалистическэ Ажалай Геройн үндэр дээдэ нэрэзэргэдэ хүртэһэн, мүн орден, медаляар шагнагдаһан хүнүүд үгэ хэлэһэн байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ болон КПСС-эй ЦК-да эльгээхэ амаршалгын бэшэгые заседанида хабаадагшад айхабтар ехэ урма баяртайгаар баталан абаа.

# ҺУНГАГШАДАЙ ДУНДА ОЙЛГУУЛАМЖЫН ХҮДЭЛМЭРИ ҮРГЭНӨӨР ЯБУУЛАЯ

☆

## Агитатор Щекотова

Зэдын аймагай Баянай долоон жэлэй һургуулиин багша Екатерина Петровна Щекотовае Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой малажалай фермэнүүд дээрэ ходоодо хаража болохот. Мүнөөнэй политика тухай, манай ороной хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй ажалай амжалтанууд, тэдэнэй ажабайдал тухай Екатерина Петровна малшадта хөөрэжэ үгэдэг.

— Екатерина Петровна манда үргэлжэ ерэдэг хүндэтэй айлшан гээшэ,— гэжэ колхозой малшад хэлэдэг юм.

Нүхэр Щекотова политическэ, экономическа темээр, уласхоорондын байдал тухай асуудалнуудаар хөөрэлдөө үнгэргэхэһөө гадна, залуу һунгагшадые һунгуулиин дүрэмтэй танилсуулна, һаалишадта элдэб асуудалнуудаар заабаринууды үгэнэ.

— Нүхэр Щекотова дээдэ эрдэмэй багша байхаһаа гадна, харин зоотехническэ эрдэмтэй юм. Тиимэһээ тэрэнэй заабаринуудые малшад ходоодо зүбшөөдэг,—гэжэ парторганизациин секретарь нүхэр Воробьев хэлэнэ.

Хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэришэдтэ КПСС-эй ЦК-гэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй хандаһан хандалгые агитатор Щекотова анхаралтайгаар уншаад, энэ хандалгатай малшадые танилсуулна байна.

**А. Ткач.**

## Эдэбхитэй багша

Бичурын аймагай Шэбэртын һургуулиин багша нүхэр Б. Цыренжапов «Коммунизм» колхозой гурбадахи бригадада ажаһуудаг колхознигуудай дунда элдэб һонирхолтой асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг. Тэрэнэй үнгэргэһэн хөөрэлдөөндэ хүнүүд олоороо хабаадалсадаг, хэлэһэн юумыень һонирхожо шагнадаг.

Һунгалтада бэлэдхэлэй эхилһэнһээ хойшо багша-агитатор һунгуулиин системэ тухай, советскэ демократи тухай хөөрэлдөө үнгэргэжэ эхилээ.

**В. Ширипов.**
**Б. Цыбикмитов.**

## Агитаторнуудта туһаламжа

Һаяхан Иволгада агитаторнуудай семинар болоо. Семинарта 41 агитатор хабаадалсаа.

Һунгуулиин кампаниин үедэ һунгагшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха зорилгонууд тухай КПСС-эй айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр В. Г. Гумпылов семинар дээрэ элидхэл хэбэ.

Гумпыловай элидхэлэй һүүлээр КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр А. И. Поздняков уласхоорондын байдал тухай лекци уншаа.

**Б. Аюшеев.**

☆ ☆

## Семинар үнгэргэгдэбэ

Тамирай сельсоведэй Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо Кударын аймагай колхозууд, МТС, предприяти, эмхи зургаануудай партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай ээлжээтэ семинар һаяхан үнгэргэгдэбэ.

Партийно-эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэри, социалистическэ мүрысөө Маленковой нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин хэр зэргээр ябуулжа байһан тухай парторганизациинь секретариин мэдээсэл шагнаад, семинарайхид тус парторганизациин хүдэлмэритэй танилсаба. Тэдэнэр малай фермэнүүдтэ ошожо, колхознигуудтай хөөрэлдэһэн, ажалтайнь танилсаһан байна.

Удаань аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр В. Д. Серебренниковэй «1957 ондо аймагай колхозуудта хони олоор үсхэбэрилхэ арга боломжонууд» гэһэн элидхэл, «Уласхоорондын байдал тухай» КПСС-эй айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр И. В. Ключеровой лекци, «Партийна организацинуудай ябуулха эмхидхэлэй хүдэлмэри тухай» КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Г. Раднаевай элидхэл семинарта сугларагшад шагнаа.

КПСС-эй обкомой III-дахи Пленумэй тогтоолые бэелүүлхын тула үбэлэй үедэ үнеэдһээ 2—2,5 дахин ехэ һү һаахын түлөө һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөө колхозой партийна организациин эмхидхэжэ байһан тухай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Банеев хөөрэбэ.

—Һүүлэй 3 һара соо манай колхозой һаалишад нёдондоной энэ үетэй сасуулбал гурба, дүрбэ дахин ехэ һү һааһан байна гэжэ хэлээд, саашань нүхэр Банеев хайшан гэжэ һү ехээр һаадаг болоһон тухайгаа партийна организациин ябуулһан партийно-политическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэри тухай хөөрөө.

Һунгуулиин үедэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха талаар парторганизациин хэжэ байһан ажал тухай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр И. И. Якимов хэлээ.

Колхозой ажалда түрүү дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар хэгдэжэ байһан ажал тухайгаа Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Е. М. Бохина мүн үгэ хэлэһэн байна.

Семинар һонирхолтойгоор үнгэрөө.

**С. Таханов.**

## Агитпункт байгуулагдаба

КПСС-эй Железнодорожно райком болохоёо байгаа ажалшадай депутадуудай, городской, районно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтада бэлэдхэжэ эхилбэ. Район дотор 33 агитпункт эмхидхэгдэжэ, тэдээнии даагшанар баталагдаа.

— 1957 оной мартын 3-най үдэр болохо һунгалта тухай Указай гараһан сагһаа хойшо агитаторнуудай өөһэд өөһэдынгөө участогуудаар ябажа, ажалшадай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулжа эхилһэн юм,—гэжэ Железнодорожно районой 65-дахи дунда һургуулиин байшан соо эмхидхэгдэһэн агитпунктые даагша Николай Павлович Бурдуковский хөөрэнэ. Мүнөө агитпунктын агитаторнууд коммунистнуудта участок бүхэн даалгагдажа үгтэнхэй. Тиихэдэ агитаторнууд һунгагшадтайгаа нэгэнэгэ хөөрэлдөө үнгэргэһэн, газетэ, журналнуудһаа шэнэ шэнэ материалнуудые уншажа, орон доторoo болоно байһан һонинуудтай тэдэнние танилсуулһан байна.

Мүнөө тус агитпунктда 92 агитатор хүдэлнэ. Эдэнэрэй ехэнхидынь вагонно депогой партийна организациин агитаторнууд юм. Агитпунктнь түгэс бэлэн болонхой. Республиканска, центральна газетэ, журналнууд, уранһайханай литература болон шатар, домино гэхэ мэтэ зүйлнүүд агитпунктда бии. Ханануудаарнь һайханаар зурагдаһан плакат, лозунгнууд үлгөөтэй байна.

**Б. Цыремпилов.**

## Дутагдалнуудаа түргэнөөр усадхаха

Ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй һунгалтада Ехэ Кударын сельскэ Соведэй ямараар бэлэдхэжэ байһан тухай асуудал КПСС-эй Кударын айкомой бюро дээрэ һаяхан зүбшэн хэлсэгдээ.

Ехэ Кударын сельскэ Соведэй гүйсэдком нютагай Соведүүдэй һунгалтада муугаар бэлэдхэжэ байна гэжэ КПСС-эй айкомой бюро тэмдэглээ.

Һунгуулиин участогуудтахи агитпунктнууд һайнаар түхеэрэгдээдүй байһаар. Ойлгууламжын, агитационно-пропагандистска хүдэлмэри агитпунктнуудта эмхидхэхэ хэрэгтэ багшанар, хүдөөгэй клубай, библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд хабаадуулагданагүй. Полканова, Мурочи, Шацкое гэжэ тосхонуудта ажаһуудаг Молотовой, Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозуудай малшад радио шагнанагүй. Тэндэ табигдаһан радиоприёмнигуудынь заһагдаагүй дээрэһээ хүдэлнэгүй.

Ехэ Кударын сельсоведэй олон депутадууд өөһэдынгөө, мүн сельсоведэй хэһэн хүдэлмэри тухай һунгагшадайнгаа үмэнэ тоосоодүй байһаар. Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтада бэлэдхэл хэгдэжэ байһан энэ үетэй дашарамдуулан һү ехээр һаахын, түл гарзагүйгөөр абахын, хабарай тарилгада һайнаар бэлэдхэхын түлөө мүрысөөн һайнаар дэлгэрүүлэгдээгүй байна гэжэ Ехэ Кударын сельсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Сквородниковада бюро заагаад, дутагдалнуудаа усадхахадань туһалхын тулада хэдэн хүнүүдые тус сельсоведтэ эльгээхэ гэһэн шиидхэбэри батален абаа.

**Т. Семенов.**

# Манай республикын ажалшад парти, правительствынгаа Хандалгада харюу болгон, бүхы арга боломжонуудаа элирүүлэн хэрэглэхээ оролдожо байна

☆ ☆



Гонгор Дылыкович Машеев механизатораар хүдэлжэ эхилһээр 20 жэл боложо байна. Энэ үедэ нүхэр Машеев эрхимээр ажаллажа, республика дотороо нилээд суута гаранхай. Үнгэрэгшэ жэлдэ «С-4» комбайнаар сезон соо 560 гектар таряа хуряажа, абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэһэн байна.

Мүнөө заһабарилгада ябаха зуураа, үдэрэйнгөө даалгабарии 140—150 процент дүүргэжэ, Бургалтайн МТС-эй механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Машеев станогойнгоо хажууда ажаллажа байха зуураа, саашадаа хайшан гэжэ хүдэлмэрилхэ байһан тухайгаа хөөрэжэ байна.

**Ж. Мантуровай** фото.

## Түл абалгада һайнаар бэлдээбди

Минии даажа байһан үүлтэртэ хонидой фермэдэ мүнөө 1880 толгой эхэ хонид тоологдоно. Тэдэмнай нарин, нарибтар нооһотой хонид юм. Һайн үүлтэрэй хонидые зүбөөр харууһалжа, һайнаар эдеэлүүлжэ, эрхим шанартай нооһо ехээр хайшалха, хурьгадые олоор абажа, түлжөөхэ гээшэ тон харюусалгатай зорилго гэжэ бидэнэр һайн мэдэнэбди.

Мүнөө хонин ажалай эгээл харюусалгатай саг болобо. Һайн шанартай нооһо ехээр абахын тулада хонидоо тобир тарганаар ондо оруулха, үбэлэй хурьгадые гээлтэ хороолтогүйгөөр абаха зорилго урдамнай байна гээшэ. Мүнөө жэлдэ хониднай ехэнхидээ үбэл, эртэ хабар хурьгалха юм. Жэшээнь, январь, февраль һаранuудта 500 шахуу, март һарада 1500 хурьгад абтаха байна. Тиин хониднай январиин 20-һоо жэгдэрэн хурьгалжа эхилбэ. Үбэлэй сагта хонидые хурьгалуулха гээшэ тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ. Гэбэшье, манай фермынхид түл абалгаяа түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаа.

Мүнөө бүхы хониднай 5 отара боложо, бэлшээри һайнтай газарнуудаар байралуулагдаа. Отаранууднай булта шэнэ типовой байрануудтай. Тэндэнь хурьгадые абаха һаруул, сэбэр, һайнаар дулаалагдаһан хотонууд бии. Мүнөө түл абалгада бэлэдхэлэй һүүлшын хүдэлмэринүүд түгэсхэгдэжэ, хурьгадай абтаха байранууд сагаадагдажа, дулаалагдажа дүүрэбэ.

Олонхи отарануудтамнай 3—3 хонишон хүдэлнэ. Тэдэнэр хонидой олоороо хурьгалжа захалхалаар ажалдаа хүшхүрэхэгүйнь мэдээжэ. Тиимэһээ колхозой правлени хурьга абалсаха хүнүүдые ойрын үдэрнүүдтэ нэмээжэ эльгээхэ ёһотой.

Урда жэлнүүдтэ хонидой байрын муу, тэжээлэй дутамаг байһан дээрэһээ хурьгадаа кошарно-базова аргаар түлжүүлжэ шададаггүй байгаабди. Теэд энэ түрүү аргые хэрэглэхэ бүхы арга боломжо мүнөө жэлдэ манай фермэдэ бии. Һайн байра ба бардам хүрэхэ тэжээлһээ гадна, манай фермэ һайн дүршэлтэй, бэрхэ хонишодтой юм. Хонин ажал дээрэ 15—20 жэл хүдэлмэрилжэ байһан дүй дүршэл ехэтэй, эрхим ажалаараа колхоз, аймаг соогоо суурхаһан олон хонишод манай дунда бии. Жэшээнь, Шалсама Цыремпилова, Насогма Дондупова, Хандама Сандакова ба бусад олон хонишод дүршэл ехэтэй болонхой.

Мүнөө манай фермын хонишод январь, февраль һаранuудта хурьгалха хонидһоо түлыень нэгэшье гээлтэ хороолтогүйгөөр абажа, нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтые ажалай эрхим бэлэгүүдтэйгээр угтаха зорилго урдаа табинхай. Һүүлэй үдэрнүүдтэ хонишоднай КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалгатай танилсажа, бүри урма зоригтойгоор ажаллажа байна.

**Г. Лодоев,** Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ хонидой фермые даагша.

☆

## Ажалай эдэбхи дээшэлнэ

КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалгые манай Ехэ-Куналейн МТС-эй механизаторнууд ехэ баяр баясхалантайгаар угтаба.

Хандалгын гараһантай дашарамдуулан МТС-тэмнай агитаторнуудай семинар үнгэргэгдөө. Мүнөө 11 агитатор МТС-эй цехүүдээр, тракторна бригадануудаар ябажа, механизаторнуудые Хандалгатай танилсуулна.

— Энэ Хандалга хадаа хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ манай түрэл Коммунистическэ партиин, Советскэ Правительствын үдэр бүри анхаралаа табижа байдагыень гэршэлэн харуулна гэжэ механизатор Е. Назаров агитаторай хөөрэлдөөн дээрэ хэлээ.

Мүн бусадшье механизаторнууд энэ Хандалгые халуунаар һайшаана.

Эдэ үдэрнүүдтэ ажалай эдэбхи нилээд дээшэлээ. Мотор заһабарилгын ба хабсаралгын узелнуудта ажаллагшад үдэрэйнгөө даалгабарие 1,5—2 дахин үлүүлэн дүүргэнэ. Механизаторнууд Е. Назаров, А. Казагаев, Е. Федотов гэгшэд ажалай эрхим жэшээ харуулна.

Манай МТС-эй хүдэлмэришэд тракторнуудаа февралиин 23 болотор заһабарилжа дүүргэхэ уялга абаһан байгаа. Мүнөө КПСС-эй ЦК-гэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Хандалгада харюу болгон бүхы тракторнуудаа февралиин 15 болотор заһабарилжа дүүргэхэ гэһэн шэнэ уялга абаа.

**С. Лебедев,**
Ехэ-Куналейн МТС-эй парторганизациин секретарь.

## 1957 ондо амжалтаяа арьбадхахабди

ХОРИ. (**Телефоноор абтаба**). Аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, колхознигууд КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалга баяртайгаар угтаба. Хандалгые зүбшэн хэлсэлгэ колхозуудта хаа хаанагүй үнгэржэ байна.

«Улаан-Одон» колхоз 1956 ондо ниитынгээ ажахыда түрүүшын амжалта туйлаһан байна. Һү һаалга урда жэлэйхиһээ 2 дахин нэмэнэ. Гадна, үбэлэй һаранууднаа нёдондонойхиһоо 3 дахин ехэ һүн һаагдана. 1956 оной декабрь һарада һү ехээр һааһанайнгаа түлөө «Улаан Одон» колхоз КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн юм.

Зургаадахи табанжэлэй хоёрдохи жэлдэ ажахыгаа эрид хүгжөөхын, һү, нооһо ехээр абадаг болохын тулада колхозой гэшүүд шэнэ уялгануудые абана. 1957 ондо урда жэлэйхиһээ 2 дахин ехэ һү һааха, хонин бүриһөө 3 килограмм нооһо хайшалхаар хараална.

**Ц. Дандаров,**
манай корреспондент.

# Эдир залуугай эршэ

Зал соо бүтүү хүүеэн. Хэн хүн альгаашье ташана, залай энэ тэрэ хажууһаа «намда үгэ үгэгты», «намда!», «намда!», «минии ээлжээн!» гэлдэхэшье соностоно, нүгөө заримандинь «ааляарыт даа, хэзээ тооһоо орохо зомта?!», «бү шууяыт?» гэжэ байгаад бэшэнээ саранашье. Теэд Шишкино тосхоной залуушуулай иитэрээ ехээр сэдьхэлээ хүдэлэн шууялдашаһаниинъшье гайхалтай бэшэ байгаа: комсомольско-залуушуулай фермэ бии болгохо тухай хөөрэлдөөн гаража байба.

— Эх! Яагаа хүхюунээр байха гээшэбибди! Хүдэлхыень хүдэлжэрбэд, сүлөөтэй сагтаа · хатар... элдэб наадан... уранһайханай самодеятельностиин кружок... хамтаараа картинануудыешье хараха, һони һонин номуудыешье уншаха... Хэхэ юумэеэ тоолохо болоо һаа, бараг сахагүйл,—гэжэ комсомолецуудай нэгэн һанаһанаа хэлэбэ.

Хүн бүхэн һанаһанаа хэлэнэ, шэнээр бии болохо фермэдэ һаалишан, мал адуулагша, тугалшан болохо дуратай байһан тухайгаа заримандинь суглаан дээрээ дуулгаба. Иимэ хөөрэлдөөн нэгэтэ 1953 оной намар Иволгын аймагай Шишкино тосхоной комсомолецуудай суглаан дээрэ болоо бэлэй.

Залуушуулай энэ үүсхэл колхозой правлени болон партийна организацида дуулдажа, ехээр һайшаагдаба. Тиигээдшье тэрэ намартаа Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо комсомольско-залуушуулай фермэ эмхидхэгдээ һэн. «Хайшан гэжэ хүдэлхэ ёһотойень харуулха» гэжэ шиидэһэн залуушуул аһан шадалаараа оролдон ажаллажа, үбэлжэлгэсэ үхэл гарзагүйгөөр үнгэргэжэ, һү һааха даалгабаряашье, өөһэдынгөө абаһан уялгыешье түрүүшынгээ тэрэ жэлдэ дүүргээ.

Теэд залуушуул нилээд бэрхэшээлнүүдые үзөө. Зарим тэсэбэри багатай, зориг һулатайнуудынь фермэһээ ябашаһаншье байха. Тэдээн тухай хэлээдшье яахаб. Олонхи комсомолецууд болон залуушуул өөһэд өөһэдынгөө ажалда үнэхөөр дурлажа, удааншье болонгүй фермэ түрүү зэргэдэ гаража захалаа. Зарим һаалишадынь, жэшээлхэдэ, Валентина Буркова түрүүшын жэлнүүдһээ республикын эрхим һаалишадтай мүрысэжэ захалһан байна.

Мяха болон сагаан эдеэ элбэг дэлбэг болгохын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха гэһэн ВЛКСМ-эй ЦК-гэй уряада фермын комсомолецууд болон залуушуул ажалаа шангадхан харюусажа, үнгэрэгшэ жэлдэ хүдэлмэридөө бүри эрхим амжалта туйлаба. Тус фермын нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1296 литр һүн һаагдаа. Тиигэжэ комсомольско-залуушуулай фермэ аймаг доторoo түрүүлжэ, ВЛКСМ-эй айкомой дамжуулгын Улаан вымпелдэ (бишыхан туг), колхозойнгоо правлениин ба партийна эхин организациин дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна.

Энэ амжалтань тиимэшье бэлээр туйлагдаа бэшэ юм. Залуушуул нилээд оролдолгоо гаргаһан, хоорондоо шангаар мүрысэһэн байна. Үнеэдые, тугал буруу харууһалха, эдеэлүүлхэ талаар хэдэ хэдэн шэнэ арга хэрэглэгдэжэ захалһан, зоотехническэ заабаринууд наринаар сахигдадаг болоһон байна. Һаамхай үнеэд тусхай нормын ёһоор эдеэлүүлэгдэдэг, тугалнууд эхэһээ һалгаагдан, түлигдэдэггүй байрада түлжүүлэгдэдэг болоо. Тус тустаа нормотойгоор эдеэлдэг болоходоо үнеэд урданайхидаа орходоо һурагүй ехэ һү үгэдэг болоһон байна. Түлигдэдэггүй байрада түлжэһэн тугалнууд аргагүй һайнаар түлжөө.

Үнгэрэгшэ жэлэйнгээ амжалтаар урмашаһан залуу һаалишад мүнөө жэлдэ фермэеэ имагтал комсомольско болгохо гэжэ шиидэһэн байна. Урданайшье иимэ һанамжа байжа, хэдэн залуушуул комсомолдо ороxoор бэлдэжэ байһан юм. Тиигээд үнгэрэгшэ намартаа үшөө дүрбэн хүн ВЛКСМ-эй гэшүүндэ орожо, фермэ комсомольско болоо. Фермэ дээрэ хамта 14 комсомолецууд, тэдэнэй 12-ынь һаалишад юм.

Залуу һаалишад мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1600 литрһээ бага бэшэ һү һаахабди гэһэн уялга абаад, республикын һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсобо. Мүнөө жэлэй үбэлжэлгын үедэ хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ һү һаахын тулада комсомолецууд шангаар тэмсэжэ байна. Энээнэй ашаар һү һаалга горьтойхоноор дээшэлбэ. Ажахын жэлэй түрүүшын 3 һара соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 366 литр һүн һаагдаа. Харин нёдондо фермэ энэ үе соо үнеэн бүриһөө оройдоол 210 литр һү һаагаад байһан юм. Зарим һаалишад бүришье һайн амжалта туйлана.

...Набтар оройтой үргэн ута байра соо зуу гаран үнеэд жэрысэ уяатай, кормушканууд cooһoo үбһэ эдижэ байна. Гартаа хүнэгүүдышье, аргамжа, хүрзэшье бариһан залуухан залуухан басагад иишэ тиишээ гэшхэлэлдэнэ. Үнеэдэй байра соо фермые даагша Федор Титовтэй хөөрэлдэжэ байтарнай баруун үүдээр гартаа хүнэг бариһан бишыхан басаган орожо ерэбэ. «Яагаа залуу зааханаар һаалишан болошоо басаган бэ» гэжэ һанажа байтарнай:

— Манай эгээ эрхим һаалишан Вера Батышева,—гэжэ Федор Инокентьевич хэлэжэрхибэ.

Вератэй танилсажа, удаахан саг соо хөөрэлдэбэбди. Урзанда намар үшөө 16 хүрөөгүй ябаад Вера эндэ һаалишан боложо ерэһэн байгаа. Үетэн нүхэдэйнгөө бүхэли фермэ даажа абаад, суг хамтаараа хүхюутэй зугаатайгаар ажаллажа байхада Верын тэсэхэ аргань һалажа, гүлмэр багаханшье һаа, «намайе һаалишан болгогты» гээд, колхозой правленидэ хандаа һэн.

Түрүүшээр нилээд бэрхэдэбэшье, эгэшэ нүхэдтөө заалгаһаар, өөрынь хэлээшээр, «алдаһаар, оноһоор», «үнеэ, буруунда үдьхэлүүлһээр, олюулһаар» ябатараа, байн байтараа, яһалашье хүнэй тухайл һү һаагаад байдаг болоһон байна. Хоёр—гурбан һара үнгэрөөд байхада бэшэнээ ахижа гарадаг болоо. Тиин үнгэрэгшэ жэлдэ даажа байһан 11 үнеэнэйнгээ нэгэ нэгэнһээ дунда зэргээр 1250 литр һү һаажа, абаһан уялгаяа дүүргэһэн байна. Энэ жэлдэ комсомолой уряагай харюуда Вера үнеэн бүриһөө 1900 литр һү һааха уялга абаа.

— Энэ лаб дүүргэхэ уялгамни. Теэд тэрээнһээ үлүү гарахадаашье торохогүй байха даа. Дороо тиигэжэл һанаад ябагшаб,— гэжэ Вера энеэдэ алдан хөөрэнэ.

Ажахын жэлэй үнгэрэгшэ гурбан һара соо Вера үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 490 литр һү һаажа, аймаг соогоо түрүүлээд, республикын һүнэй-товарна фермын һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ дүрбэдэхи һуури эзэлээ. Харин нёдондо энэ үедэ Вера үнеэн бүриһөө миил 220 гаран литр һү һаагаад байһан юм. Январь һарын түрүүшын хахадта энэ комсомолка үнеэн бүриһөө зуу гаран литр һү һаагаад, фермэ дээрээ урдынхяараал түрүүлжэ ябана. Мүн хоорондоо мүрысөөтэй Булганинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Вера Власевскаяе холо ахижа гараа.

Теэд мүн сугтаа хүдэлжэ байгааша комсомолецууд басагадшье бултадаал эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг хүнүүд байха.

Нёдондонойхидоо орходоо гурба дахин ехэ һү һаадаг болоһон комсомолка Евгения Астраханцевагайшье хүдэлмэри тухай хөөрэхэдэ һонирхолтой. Нёдондо түрүүшын гурбан һара соо Евгения үнеэн бүриһөө 140 гаран литр һү һааһан аад, мүнөө жэлдэ 421 литр һаагаа. Ямар үнеэнэйнгээ хэды шэнээн һү гарадагыень, ямар тэжээлдэ дуратайень харалсажа тэжээл эдюулдэг, үнеэдтээ бүлеэн уһа уулгадаг, һайнаар һаадаг болоһоной ашаар Евгения иимэ ехэ һү һаадаг болоо. Үнеэдтээ үбһэ тэжээлыень амта оруулаад, буйлуулаад эдюулнэ.

Республикын һаалиша хүбүүдэй уряае үнэн зүрхэнһөө дэмжэжэ, Шишкино тосхондо анха түрүүшын эрэ һаалишан болоһон комсомолец Михаил Мергиневой оролдосото ажал тухай хэлэнгүй гаража болохогүй. Михаил үнгэрэгшэ 3 һара соо даажа байһан үнеэн бүриһөө 394 литр һү һаажа, суута гарааша Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Анатолий Николаевһаа оройдоол 40 литрээр хожомдобо. Теэд уданшьегүй Михаил Анатолиие ахижа гарахадаа болохо. Энэ юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, Михаил мүнөө үдэр хоногой ошохо тума ехэ һү һаадаг боложо байна. Һүүлэй үедэ Мергинев нүхэд хүбүүдээ һаалишан болгохоёо бэедэз татажа байнхай. Нэгэ залуухан хүбүүн фермэдэ ерээд, һаалишан болохоёо бэеэ бэлдэн, малшанаар ажаллажа байна.

— Залуушуул иигэжэл ажаллаха ёһотой. Манай комсомолецууд — һаалишадай ажаллажа байхые харахада баһашье атаархама зохид байдаг даа. Залуу һаалишадайнгаа ашаар һү һаалгаараа республика дотороо түрүүлжэ ябанабди — гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Сергей Николаевич Бурков хүхюутэйгээр хэлээд:—Залуу наһан... залуугай ульһа гээшэ иимэл бшуу даа, — гэжэ нэмээнэ.

Саашадаа бүри эрхим амжалта туйлаха бүхы арга боломжо комсомолецуудта бии болгогдонхой. Һая фермын һаалишад, малшад хүдөө ажалшадта партиин ЦК-гэй ба ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй хандаһан Хандалгатай танилсажа, шэнэ шэнэ уялгануудые абаха зуураа, социалистическэ мүрысөөгөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлжэ захалба.

**Д. ЦЫРЕНЖАПОВ.**

# Манай республикын hонин

## Агрономууд болохонь

Бурят-Монголой зооветинститутэй агрономическа факультедые энэ жэлдэ түрүүшын хэдэн студентнэр дүүргэжэ гарахань. Энээнhээ урдань институтда зоотехнигууд, ветеринарна врачууд лэ бэлэдхэгдэжэ байhан юм.

Һаяхан агрономическа факультедэй студентнэр өөhэдынгөө вечер үнгэргөө. 5, 4, 3-дахи курсын студентнэр Мошкин, Лхамажапов, Семенов, Петрова болон бусад зунай колхозуудта байжа хэhэн практическа хүдэлмэри тухайгаа вечертэ хабаадагшадта хөөрэжэ үгөө. Мүн агрономическа факультедэй декан Н. К. Барнаков, доцент Ш. Ш. Хайруллин гэгшэд элидхэл хээ.

Энэ жэлдэ институт дүүргэжэ, агроном болохоёо байгшад Бурят-Монгол республикада, Иркутска, Читын областьнуудта хүдэлмэрилхөөр эльгээгдэхэ юм.

Вечерэй эсэстэ студентнэр наада зугаа эмхидхээ. **П. Очиров.**



ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын 1-дэхи дунда hургуулиин ДОСААФ-эй эхин организацин парашютистнууд харуулагдана.

Л. Григорьевагай фото.

## Шэнэ барилганууд

«Коммунизм» колхоз Ярууны аймагай томохон колхозуудай нэгэниинь болоно. Жэлhээ жэл бүри олошоржо байhан ниитынгээ малда дал хорёнуудые олоор барина. Мүн колхознигуудай ажаhууха гэр байранууд баригдана.

Үнгэрэгшэ жэлэй туршада колхозой центр дээрэ олон шэнэ гэр баригдаа. Гараж, hургуули, малай хэдэн байра бариганхай. Шанарта гэжэ нютагтахи хониной отарада байрын шэнэ гэр, хурьгадай типовой байра баригдаа.

Энэ жэлдэшье нилээд олон шэнэ гэр, байрануудые барихаар хараалагдана. Хуhан хушуун гэжэ малай фермэдэ, мүн ондоошье отарануудта байрын нэгэ шэнэ гэр, үнеэдэй типовой байра баригдаха юм. Энэ барилгада колхозой залуушуул, комсомолецууд ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. **Ж. Жанчипов.**

## *Залуушуулай вечер*

Улан-Удын педагогическа училищиин бурят-монгол отделенидэ hурагшадай вечер тус училищиин клубта hаяхан болобо. Энэ вечер ахалагша классуудта зорюулагдаhан юм. Вечер дээрэ «Бурят-Монгол hургуулиин урдаhай ба мүнөөнэй байдал тухай» Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институдай багша А. А. Дуринов hонирхолтой элидхэл хэбэ.

Элидхэлэй hүүлээр Иркутска областиин Алайрай бурядуудай дунда яажа ном-бэшэг заадаг тухайгаа тус училищиин үнинэй багша А. П. Чайванов хөөрэжэ үгөө. Һүүлээрнь тус училищиин директор залуу багшанарай саашанхи зорилгонууд тухай, парти, правительствын багшанар тухай хэды ехэ анхарал оролдолго гаргадаг тухай хөөрэhэн байна.

Удаань бурят-монгол отделениин дүрбэдэхи курсын студентнэр hонирхолтой концерт харуулаа. Тэрэнэй hүүлээр ёохор болон элдэб зугаа наадан болоо. **Р. Цыдыпов.**

## ДОСААФ-эй 30 жэлэй ойдо бэлэг

ДОСААФ-эй республиканска комитедтэ парашютна спортоор ниитын инструкторнуудай кружок эмхидхэгдэhэн юм. Байгша оной январиин 12-то тус кружогто hурагшад шалгалта үгөө. Тиигэжэ шалгалта үгэhэн хүнүүдэйнь 12-ынь эрхим гэhэн, мүн тэрэ тоодо 15 басагад hайн гэhэн сэгнэлтэ абаа.

Тиигэжэ шалгалтаяа hайнаар үгэhэн кружогойхидто «ДОСААФ-эй инструктор» гэhэн значок ба үнэмшэлгэ барюулагдаба.

Эндэ парашютистнуудай мэргэжэлээр заадаг багша Д. И. Ефремова оролдосотой hайнаар ажалаа.

Энэ хадаа инструкторнуудай кружогой түрүүшынь амжалта, ДОСААФ-эй 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан hайн бэлэг болоно.

**В. Колдаев,** республиканска комитедэй ахалагша инспектор-лётчик.

## Нютаг бүриhөө ерэhэн бэшэгүүд

**✪ Шэнэ барилганууд.** Бичурын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой hүүрин жэл ерэхэ тудам болбосон түхэлтэй болоно. Тэндэ ниитын барилгануудай үргэнөөр хэгдэхэhээ гадна, олон колхознигууд өөhэдөө гэрнүүдые барижа ороно. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхозой 18 гэшүүн шэнэ гэр баряа. Мүнөө жэлдэ 15 хүн өөhэдтөө гэр барижа байна. **С. Улзутуев.**

**✪ Электрын гэрэл.** Хэжэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой hүүриндэ хүсэ ехэтэй локомобиль тодхогдожо, электрын гэрэл асарба. Мүнөө колхозой 90 гаран айлда электролампочканууд оруулагдаа. Эндэ электрын хүсөөр тээрмэ хүдэлнэ. **В. Гунзынов.**

**✪ Түрүү ангуушан.** Закаменай аймагай «Байкал» колхозой ангуушан Жанчип Цыденов 1500 түхэриг-тэ хэрмэнэй, 900 түхэригтэ булганай арhа тушааха байгаа hаа, хамта 3800 түхэригтэ арhа тушаажа, даалгабаряа холо үлүүлэн дүүргэбэ. **С. Тарбаев.**

**✪ Нэмэлтэ түлбэри.** Ярууны аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Орлоб Урбаев, Ананда Дашиев гэгшэд эрхим адуушад гэжэ колхоз соогоо суурханад. Эдэ хоёр адуушад үнгэрэгшэ ажахын жэлдэ харууhалжа байhан гүүдhээ 33 унага абаха байгаа hаа, 39-ые абажа, хоролтогүйгөөр тэжээжэ байна. Колхозой правлени адуушадай ажалые ехээр hайшаажа, тэдэндэ нэмэлтэ түлбэри болгон 3 тугал үгэбэ. **Д. Цыремпилов.**

## Мэргэн буудагшадай мүрысөөн

ДОСААФ-эй 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой ДОСААФ-эй заводской комитет мэргэн буудагшадай мүрысөө үнгэргэбэ. Энэ мүрысөө үнгэргэхэhөө урид бэлэдхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэгдэhэн байха юм. Цехүүд, таhагуудай эхин организацинуудта ДОСААФ-эй гэшүүд элдэб янзын буунуудые үзэhэн, цехүүд хоорондын мүрысөөнүүд үнгэргэгдэhэн байна.

Мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёhоор котельнэ цехын команда — түрүү, главна конструкторай таhаг, теплоэлектроцентралиин командануудай хоёрдохи ба гурбадахи hуурингуудые өөhэд хооронд хубаагаа.

Өөhэд хоорондын мүрысөөндэ эрэгтэйшүүлэй дундаhаа В. Г. Титов (котельнэ цех), эхэнэрнүүдэй дундаhаа Л. С. Макарова (главна конструкторай таhаг) гэгшэд шалгараа.

Мүрысөөндэ илагшадта үнэтэ бэлэгүүд, дипломууд барюулагдаа. **И. Черкашин.**

## *Хүндые үргэлгөөр түрүү hууриин түлөө*

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр Улан-Удын хүдөө ажахын техникумэй клуб соо хүндые (штанг) үргэлгөөр мүрысөөн болоо. Энэ мүрысөөгөөр республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө Зэдын, Иволгын, Байкало-Кударын аймагуудай, «Урожай», «Байкал», «Авангард» гэжэ общестребонуудай спортсменүүд хабаадалсаа.

Мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёhоор «Байкал» команда түрүү зэргэдэ гаража, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура ба спортын комитедэй дамжуулгын шан абаба. Ингэжэ энэ команда 4-дэхи жэлээ түрүү зэргэдэ ябана. «Авангард» общестребын спортсменүүд—хоёрдохи, «Урожай» команда — гурбадахи hууринуудые эзэлээ.

Өөhэд хоорондын мүрысөөндэ бүри хүнгэн бэетэйшүүлэй дундаhаа—Бондырев («Байкал»), хүнгэншэг бэетэйшүүлэй дундаhаа — Золтоев («Байкал»), хүнгэн бэетэйшүүлhээ—Дорофеев («Байкал»), дундаhаа бэетэйшүүлhээ — Матвеев («Байкал») Куценко («Авангард») гэгшэд шалгараа. «Урожай» общестребын спортсмен, зооветинститудай студент Акатов дунда бэетэй спортсменүүд соо шалгараа.

Хүндэшэг бэетэй спортсменүүдэй дундаhаа түрүү hуури эзэлхын түлөө шанга тулалдаан болоо. Казаков («Авангард»), Фомицкий («Байкал») хоёр барaние ахин гараад, түрүү hууриин түлөө мүрысэбэ. Тиин Казаков гурба удаа үргэхэдөө хамта 332,5 килограмм үргэжэ, түрүү зэргэдэ гараа.

## *Модон дээрэ hиилэгшэ*



Буурал толгойтой сарюун үбгэн Содном Бодиев уран дархан гэжэ нютагтаа суурхахаар үнинэй. Үшөө хаанта засагай үедэ тэрэ элдэб юумэнүүдые модоор дархалхаhаа гадна, модон дээрэ hиилэн зурадаг байhан юм. Арад зоной урданай байдалда урган гараhан энэ бэлигтэ дархан урдань Хэжэнгын дасанай гоёолто, бурханай түшүүр гэхэ мэтэ зүйлнүүдые hиилэхэ баатай болодог байгаа.

Содном Бодиевай оюун бэлигынь илангаяа советскэ засагай жэлнүүдтэ элирэн харагдаа. Энэ уран дархан Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн болоходоо орохоноhоо хойшо колхозойнгоо ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, хэды олон барилганууд бодхоолсоо гээшэб. Мүн арад зоной аман зохёолой удхаар элдэб зурагуудые модон дээрэ hиилэдэг байгаа. 1940 ондо Бурят-Монголой искусствын Москвада болоhон декада бэлэдхэлэй үедэ мүн эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Содном Бодиевай модон дээрэ hиилэhэн зүйлнүүдhээ Ленинэй портрет, ямаа хаража байhан хүн ба «колхозой хатарша» гэжэ зурагууд выставкэдэ табигдахаар шэлэгдээ hэн. Мүнөө Содном үбгэнэй hиилэhэн «колхозой хатарша» гэжэ зурагынь Москвагай Восточно культурын музейдэ табигдаhан байдаг.

Содном Бодиев 76 наhатай болобошье өөрынгөө ажалые үргэлжэлүүлhээр. Һаяхан болоhон нарин уралагын, гоёон шэмэглэлын выставкэдэ мүн хабаадалсаа. «Түншэ» гэжэ Индиин арадай аман зохёолой удхаар тэрэ hонирхолтой зураг модон дээрэ hиилэжэ табиhан байна. **Е. Ринчинова.**

## ШАТАР

Шатараар республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн захалба.

Мүрысөөндэ хамта 42 шатаршад хабаадалсаха, тэдэнэй тоодо 17-ниинь спортивна 1-дэхи разрядтай.

Түрүүшын уулзалгада 21 парти наадагдаа. Шатараар городой чемпион Шадрин—Цыденов, hурагша Аюрзанайн—Павлов, Давыдов — Мельников, Трубин — Черноскутов гэгшэдэй наадаhан партинууд ехэ hонирхолтойгоор үнгэрөө.

Цыденов нүгөөдынгөө доботолгонуудта эсэргүү харюунуудые үгэбэшье, 61-дэхи ябадалдаа шүүгдэhэндэ тоолохо баатай болобо. Аюрзанайн Павловай hула наадые hамбаашалан эрид добтололгонуудые хээд, илалта туйлаа.

Черноскутов абаhаар Трубинай нэгэ бодьень, удаань хүбүүгынь абаад орхибо. Тиин тэрэнь өөрынь байдалые муудхажа, уданшьегүй шүүгдэшоо.

Мельников гэмгүй наадажа байтараа заахан алдуу гаргаа. Давыдов тэрэниiень алдангүй хэрэглэжэ, эршэмтэй доботолго хээд шүүгээ.

Аминов Самарин, Николаева Мамилов гэгшэдэй партинууд тэнсэлгээр дүүрээ.

Федорцев Тулин хоёр наадаяа ехэ түргэнөөр дүүргэбэ. Федорцев 21-дэхи ябадалдаа нэгэшье бодогүй болоод, шүүгдэhэндэ бээ тоолохо баатай болоо. **А. Игумнов.**

## *Зональна мүрысөөндэ хабаадахань*

Эрхим конькишадые шэлэн олохо зорилгоор үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ Улан-Удэ городой спортивна hайндуранай общественнууудай олохон спортсменүүд хабаадалсаа.

Энэ мүрысөөндэ транспортын «Локомотив» командын спортсмен Анатолий Михайлов эрхим амжалта туйлаа. 1500, 3000 метртэ конькигаар урилдахадаа, спортсмен Михайлов спортын мастер Яременкые ахин гаража, 1-дэхи разрядай конькишанай нормо дүүргээ. Яременко (ПВЗ)—2-дохи, Шитиков (транспорт) — гурбадахи hуури эзэлээ.

Эхэнэрнүүдэй дундаhаа мүн транспортын «Локомотивай» спортсменүүд шалгараа. Чевчук—хоёрдохи, Царькова—хоёрдохи hуури эзэлбэд.

Энэ мүрысөөндэ шалгаржа, hайн амжалта туйлаhан конькишад РСФСР-эй зональна мүрысөөндэ хабаадалсахаар Красноярск город ошохонь. **П. Воробьев.**

## ООН-эй Генеральна Ассамблейн XI сесс[...]

НЬЮ-ЙОРК, январиин 18. (ТАСС). Египедэй делегациин гуйлтаар ООН-эй Генеральна Ассамблейн Пленарна заседани январиин 17-до зарлагдаа гэжэ мэдээсэгдээ hэн. Генеральна Ассамблейн заседанинуудта Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэхэ юм. Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Фавзи заседаниин дээрэ эгээн түрүүн үгэ хэлэхэдээ иигэжэ мэдүүлээ: «1956 оной октябриин 29-дэ Израилиин дайн үүсэhэн тухай асуудалые Генеральна Ассамблей дахин хаража байна». Египедэй территори дээрэхи Газа гэжэ газарта, Синайска хахад арал дээрэ ажаhуудаг ниитэдэй хүн зониие Израилиин засагаархид хэрэгүй муухайгаар хэhээжэ, египет арадай зөөри зөөшэе, харгынууд болон барилгануудые hандаргажа үргэлжэлhөөр гэжэ Фавзи тэмдэглээ. Египедэй территори дээрэhээ сэрэгүүдээ үгэ дуугүйгөөр гаргаха гэhэн Генеральна Ассамблейн шиидхэбэринүүдые бэелүүлхыень Израильда саг үргэлжэ hануулагдана гэжэ Фавзи үргэлжэлөө. Гэхэ зуура, Израиль эдэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэhээ таhа арсана гэжэ Фавзи хэлээ.

Израилиин гаргажа байhан энэ аяг аашань Дүтын Зүүн зүгтэхи амгалан тайбан, аюулгүй байдалда hаад ушаруулна гэжэ Фавзи заагаад, ООН-эй Уставые бэелүүлэн, эб найрамдал ба аюулгүй байдалые сахин хамгаалхын тулада бүхы хэмжээ абахыень Генеральна Ассамблейе уряалаа.

Цейлоной делегат Гуневардене, Австралиин делегат Спендер гэгшэдэй удаа Израилиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Меир үгэ хэлэхэдээ, ООН-эй Генеральна Ассамблейн резолюциие Израилиин дүүргэхэhээ арсажа байhыень «зүбтүүлхые» оролдоо.

Үдэрэй заседани дээрэ Иорданиин, США-гэй, Сириин, Суданай, Япониин, Шинэ Зеландиин, Боливиин, Ирагай, Советскэ Союзай делегадууд үгэ хэлээ.

Египедэй территори дээрэhээ эзэрхэг түрэмхэйшүүлэй сэрэгүүдые дары гаргаха гэhэн Генеральна Ассамблейн шиидхэбэринүүд заатагүй дүүргэгдэхэ ёhотой гэжэ арабска ороной делегадууд мэдүүлhэн байна.

Израилиин сэрэгүүдэй эзэлээд байhан Египедэй территоридо «ООН-эй полицинуудые» түргөөр оруулха «зүхала» гэhэн США-гэй түлөөлэгшын дурадхалые Шэнэ Зеландиин түлөөлэгшэ дэмжэжэ, үгэ хэлээ.

Советскэ Союзай делегациие толгойлогшо В. В. Кузнецов удаань үгэ хэлэhэн байна.

Египедэй территори дээрэhээ эзэрхэг түрэмхэйшүүлэй сэрэгүүдые гаргаха гэhэн Генеральна Ассамблейн шиидхэбэриин хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байhан тухай ООН-эй Генеральна секретариин хэhэн элидхэл тушаа советскэ делегациие толгойлогшо В. В. Кузнецов тоггоо. Эзэрхэг түрэмхэйшүүлэй сэрэгүүд Египедэй территори дээрэhээ дары гаргагдаха ёhотой гэhэн Генеральна Ассамблейн шиидхэбэринүүдые бэелүүлэнгүйгөөр Египедэй территори дээрэ сэрэгүүдээ шадаал hаа үни байлгахые Израиль оролдоно гэжэ ООН-эй Генеральна секретариин элидхэл дотор заагдаhые В. В. Кузнецов онсолон тэмдэглээ.

Израиль ООН-эй Генера[...] Ассамблейн шиидхэбэрину[...] дүүргэнгүйгөөр сэрэгүүдээ Ег[...] дэй территори дээрэ байлгаха[...] сэлэнтэй байна гэжэ хэблэлдэ[...] дээсэгдэhые советскэ түлөөл[...] саашань заагаа.

Израилиин правительствын ху[...] бэрилэгшэдэй, тэрэшэлэн ту[...] тушаалтадай мэдүүлгэнүүдые[...] рэ хэлэгдэhэн баримтануудые[...] шэлэн харуулна.

Хэрбээ Англияр, Францияр, т[...] шэлэн США-гэй дээдэ тушаал[...] наар дэмжэгдээгүй байбал Израи[...] иимэ аяг ааша гаргахагүй бай[...] гэжэ СССР-эй делегаци заажан б[...] на.

ООН-эй сэрэгүүдые Газа г[...] газарта, тэрэшэлэн Акаба гэжэ[...] хойдо (залиюта) оруулха гэ[...] тиимэ шиидхэбэри гаргахын т[...] США баруунай бусад оронууд[...] сугтаа бэлэдхэл ябуулжа ба[...] гэжэ «Нью-Йорк таймсын» үсэг[...] дэр мэдээсэhэн тухай В. В. Ку[...] цов хэлээ. Шэнэ Зеландиин ту[...] лэгшэ мүн лэ иигэжэ мэдүү[...] байна.

Палестинскэ асуудалай ху[...] шиидхэдэтэр ООН-эй сэрэгүүд Е[...] педэй эдэ районуудта байлга[...] хаар хараалагдана гэжэ сове[...] түлөөлэгшэ хэлээ.

«Арабска гүрэнүүдэй дотоо[...] хэрэгүүдтэ хамааралсаха тухай[...] сэбэй мүнөө США-да зохёогд[...] байха үедэ Израилиин сэрэгү[...] Египедэй газар дээрэ шадаал [...] удаан саг соо байлгаха гэhэн [...] Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй о[...] нуудай, тэрэшэлэн дэлхэйн бус[...] шье оронуудай арадуудые ех[...] ээбүүрхүүлнэ» гэжэ В. В. Кузнец[...] мэдүүлээ.

Иимэ хорото ябуулгынгаа ту[...] Холбоото Штадуудай правител[...] во сэхэ харюусаха юм гэжэ сов[...] скэ түлөөлэгшэ заагаа.

Египедэй территори дээрэhээ б[...] хы сэрэгүүдээ гаргаха гэhэн Ге[...] ральна Ассамблейн шиидхэбэр[...] нүүдые Израилиин заатагүй дү[...] гэхын тулада ООН бүхы хэмж[...] абаха ёэргэтэй гэжэ В. В. Кузнец[...] үгынгөө түгэсхэлдэ мэдүүлээ.

Азиин, Африкын хэдэ хэдэн о[...] нуудай зүгhөө Ассамблейн үзэж[...] дэ табиhан шиидхэбэриин проект[...] советскэ делегаци дэмжэжэ голо[...] валха юм гэжэ В. В. Кузнецов м[...] дүүлээ.

НЬЮ-ЙОРК, январиин [...] (ТАСС). Дүтын Зүүн зүгтэхи ба[...] дал тухай асуудал Генеральна А[...] самблейн пленарна заседани дэ[...] мүнөөдэр хэлсэгдэжэ үргэлжэл[...] Таиландиин, Чехословакиин, И[...] лиин, Афганистанай, Украинс[...] ССР-эй, Грециин түлөөлэгшэд [...] седани дээрэ үгэ хэлээ.

НЬЮ-ЙОРК, январиин [...] (ТАСС). ООН-эй Генеральна А[...] самблейн мүнөөдэрэй үглөөн[...] пленарна заседани дээрэ Дүт[...] Зүүн зүгтэ тохёолдоhон байдал зү[...] шэн хэлсэгдээ. Бирмын, Нидерла[...] дын, Коста-Рикын, Францийн б[...] лон бусад оронуудай түлөөлэгш[...] үгэ хэлээ. Египедэй газарhаа сэр[...] гээ гаргахыень Израилиие дам[...] уряалhан резолюци Генеральна А[...] самблейд абаа. Энэ резолюцин 74 [...] лосоор абтаа. Тиихэдэ хоёр деле[...] ци арсажа голосовалаа, хоёрь[...] hаналаа баряа.

## *Чжоу Энь-лай Кабулда ерэбэ*

КАБУЛ. (ТАСС). Афганистанай Премьер-Министр Мухаммед Дауд гэгшын уряалаар, КНР-эй Гүрэнэй Соведэй Премьер Чжоу Энь-лай, Премьерэй орлогшо Хэ Лун болон тэдэнтэй хамта ябалсаhан хүнүүд январиин 18-да Кабулда ерээ.

Афганистанай Премьер-Министр Мухаммед Дауд, Премьер-Министрын нэгэдэхи орлогшо Али Мухаммед, Премьер-Министрын орлогшо ба Гадаадын хэрэгүүдэй министр Мухаммед Наим, Афганска правительствын гэшүүд, СССР-hээ К[...] булда байдаг посол М. В. Дегтяр[...] КНР-эй посол Дин Го-ю, Кабул[...] байдаг дипломатическа түлөө[...] гын зургаануудай толгойлогшон[...] КНР-эй посольствын хүдэлмэр[...] лэгшэд болон бусад хүнүүд Каб[...] лай аэродром дээрэ айлшадые у[...] таа.

Мухаммед Дауд Чжоу Энь-л[...] хоёр аэродром дээрэ богонихон үг[...] нүүдые хэлээ.

## Даниин компартиин XIX съезд нээгдэбэ

КОПЕНГАГЕН, январиин 18. (ТАСС). Даниин Коммунистическэ партиин XIX онсо съезд мүнөөдэр нээгдээ. Съездэд 300 делегат хабаадалсана. Профсоюзна организацинуудай түлөөлэгшэд, тэрэшэлэн Швециин, Финляндиин, Норвегиин ахадүү Коммунистическэ партинуудай түлөөлэгшэд съездэдэ айлш[...] боложо ерээ.

Съезд дээрэ хэлсэгдэхэ асууда[...] нууд съездын эхилхын урда тээ д[...] гэрэнгүйгөөр хэлсэгдээ. Коммунист[...] ческэ партиин ЦК-да 100 гаран д[...] нууд съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгд[...] hэн.

## Ив Монтан Москваhаа мордобо

Советскэ Союзда айлшаар ерэhэн, Франциин суута дуушан Ив Монтание советскэ культурын болон искусствын ажал-ябуулгашад январиин 19-дэ Варшава мордохуулаа. Симона Синьоре гэжэ тэрэнэй hамгаяниинь, мүн оркестрын артистнууд Ив Монтантай Варшава мордолсобо.

Польшоор гастрольдо ябаh[...] наймгаа hүүлээр, арадай демокр[...] тиин бусад хэдэн оронуудта ош[...] жо, концерт харуулхаб гэжэ И[...] Монтан хэлэнэ.

(ТАСС).

**Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.**

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 23. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—37-74, отв. секретаря—27-[...], [...] партийной жизни, сельского хозяйства—47-59, пропаганды и переводов—35-14, культуры и быта, промышленности—24-65, местной информации и писем—24-74, корректорская—32-97, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров —16.

Н 00329 Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 45.